

le monde de l'ESPERANTO

606-607

numéro

2021-02

- L'actualité de l'esperanto
- La vie de l'association
- Culture et voyages

4,50 €
esperanto
France

DOSSIER

Bunta Esperantujo

PAGE 13

ACTUALITÉS

Nouveau bureau, nouvelles perspectives
Focus : Tous en boîte !

PAGE 22

PAGE 24

Abonnements 2021

Revue	Nombre de n° par an	Prix	Quantité	Sous-total
Esperanto (revue de UEA)	11 n°	45,00 €		
Heroldo – édition grâce aux dons		gratuit		
Juna Amiko (revue interscolaire)	4 n°	18,00 €		
plus de 3 ex. à la même adresse		15,00 €		
membre de ILEI abonné à IPR (papier)		12,00 €		
par Internet		11,00 €		
La Ondo				
par Internet		15,00 €		
abonnement pour un ami		15,00 €		
Le Monde de l'Espéranto (bilingue) – édition grâce aux dons	4 n°			
tarif numérique (envoi courriel)		gratuit		
tarif international		30,00 €		
Literatura Foiro	6 n°	49,00 €		
Monato (magazine international) voie terrestre	11 n°	59,00 €		
voie aérienne		62,00 €		
par Internet		35,40 €		
La Jaro (agenda édité par Monato) l'exemplaire	1 n°	6,90 €		
voie aérienne		9,50 €		
IPR Internacia Pedagogia Revuo	4 n°			
membre de ILEI		20,00 €		
par Internet		10,00 €		
Unesko Kuriero	4 n°	43,00 €		
Total				

Pour vous abonner :

- Envoyez votre règlement des abonnements choisis accompagné d'une copie de cette page soigneusement remplie, par courrier postal ou électronique (coordonnées en bas de cette page).
- Seul un règlement adressé au siège d'Espéranto-France avant le 31 décembre au plus tard vous garantira un service ininterrompu de l'abonnement.
- Si vous ne recevez pas la revue dans les 2 mois après règlement, veuillez contacter Espéranto-France, pas la revue.

Bulletin d'abonnement

Nom :

Prénom :

Adresse :

Code postal :

Ville :

Tél. :

Adresse électronique :

Notes

- Ces abonnements sont valables pour l'année civile (sauf pour **Le Monde de l'Espéranto**, année scolaire)
- Veuillez informer le trésorier et les autres membres de votre groupe de ces nouveaux tarifs.
- Il vous est possible d'abonner par notre intermédiaire vos amis de pays dont la monnaie est inconvertible.

4 bis rue de la Cerisaie 75004 PARIS
 (à 50 m du métro Bastille)
 tél. 01 42 786 886 - butiko@esperanto-france.org

le monde de l'ESPERANTO

numéro 606-607

éditorial

frontartikolo

L'année 2020 en Esperantie a été surprenante.

En début d'année rien n'annonçait que cette année serait très différente des autres. On espérait quand même un grand bond en avant au Canada, où devait se dérouler le congrès mondial. Congrès préparé de longue date, organisation de haut niveau, avec nombreux contacts locaux et internationaux.

Ces préparatifs n'ont pas été superflus, mais il faut bien voir que maintenant c'est sur le long terme.

Quant aux autres événements sur le calendrier, certains ont pu avoir lieu (maintenus à des dates ultérieures à celles prévues), mais la plupart ont été convertis en événements virtuels.

Ce qui a eu quelques avantages indéniables. Plus besoin de faire un coûteux voyage pour participer à une réunion à l'autre bout du monde ! Les Brésiliens sans bouger peuvent jouir d'une réunion en Afrique, les Coréens participent à un congrès en Europe... Miracle, les congrès de SAT, de ILEI, de TEJO et de UEA se déroulent sous forme virtuelle avec plus de participants que s'ils avaient eu lieu classiquement en présentiel...

Merveilleux réseau et merveilleux monde de l'Esperantie, avec une palette extraordinaire d'hommes et de femmes, chacun avec sa sensibilité et sa vision particulière du monde.

Ce numéro du *Monde de l'esperanto* ne peut relater tous les événements du monde esperantophone de cette riche année 2020 et c'est juste un petit aperçu que nous présentons dans ce numéro.

Et nous vous souhaitons une riche année 2021, en espérant que le monde réel reprendra ses droits, tandis que nous garderons les avantages de l'élargissement au monde virtuel.

Claude Nourmont, rédacteur en chef

La jaro 2020 en Esperantujo disvolviĝis en ne atendita formo.

Komence de la jaro nenio supozigis, ke tiu jaro estos tre malsama kompare kun la aliaj. Oni tamen esperis grandan antaŭenpaŝon en Kanado, kie devintus okazi la monda kongreso. La kongreson delonge preparis la organiza teamo, zorgante prepari elstaran programon, helpe de multaj lokaj kaj internaciaj kontaktoj.

Tiuj preparoj ne estis superflujaj, sed oni konsciu, ke tio estas nun por longperspektiva preparado.

Se temas pri la aliaj eventoj sur la kalendaro, iuj sukcesis okazi (en datoj prokrastitaj) sed plej multaj transformiĝis al virtualaj eventoj.

El tio rimarkindas neneglekteblaj avantaĝoj. Ne plu necesas fari kostegan vojaĝon por partopreni kunvenon en forega loko. La brazilanoj povas sen moviĝi ĝui kunvenon en Afriko, la koreoj povas partopreni kongreson en Eŭropo... Miraklo, la kongresoj de SAT, de ILEI, de TEJO kaj de UEA okazis en virtuala formo kun pli da partoprenantoj ol se ili okazus kiel kutime en ĉeesteco...

Mirinda reto kaj mirinda Esperantujo, kun paletro de ĉiuspecaj homoj, ĉiu kun sia aparta sentemo kaj sia aparta percepto de la mondo.

Tiu ĉi numero de Le Monde de l'esperanto ne povas raporti pri ĉiuj eventoj de la esperanta mondo dum la produktiva jaro 2020 kaj nur specimenojn de la okazintaĵoj ni povas prezenti en tiu ĉi numero.

Kaj ni deziras al vi riĉan jaron 2021, esperante ke la reala mondo reviviĝos, dum ni retenos la avantaĝojn de la plivastigo al la virtuala mondo.

Claude Nourmont, ĉefredaktoro

Sommaire

ACTUALITÉS

- Une année en Esperantie p. 4
- Akcelilo nuna stato p. 6
- Pierre Delaire p. 7
- Nouvelles des Nations Unies et d'UEA p. 8
- Actualités d'Esperanto-France p.12

DOSSIER

- Bunta Esperantujo p. 13

ASOCIA VIVO

- Raporto pri la turneo de Suzanne Roy p.19
- 14a Mediteranea Esperanto-Semajno p.20
- Februare en Kvinpetalo p.21
- Nova estraro, novaj perspektivoj p. 22

FOCUS

- Ĉiuj enskatoligitaj p.24

KULTURO

- Novaj libroj p.25
- Reĝino de simpleco p.26
- Eugène de Zilah p.28
- Nove ĉe Vinilkosmo p.29
- Transnaciaj kursoj p.30
- INK-konkurso Rezultoj de la Belartaj Konkursoj de UEA p. 31

Revue d'esperanto fondée en 1908, éditée par Esperanto-France,
4 bis rue de la Cerisaie, F-75004 Paris
Tél. 01 42 786 886 - www.esperanto-france.org
Tout (sauf réd.): info@esperanto-france.org
Trimestriel : 4 n° par an - Dépôt légal à parution
Tous droits de reproduction réservés

Les opinions exprimées n'engagent que leurs auteurs et ne représentent pas nécessairement celles de l'association ou de la rédaction.

Directeur de publication : B. Flochon
Rédacteur en chef : Claude Nourmont
mondo@esperanto-france.org
Envoi des articles 1 mois avant parution

Liste des contributeurs : Afrika Komisiono, ALdE, A. André, B. Behra, M. Burghélea, G. Camy, P. Dieumegard, EPCX, Y. et J. Dumoulin, L. et F. Gabalda, A.S. Garrido, M. Grosjean, Ha Nguyen, A. Jausions, M. Juy, V. Kadifeli, Y. Nicolas, L. Pillot-Colin, E. Richard, Robin, J. Sigmond, Shuurkhaizar, T. Spanjaard, UEA

Crédits photographiques : B. Moon et suivant indications

Publicité/annonces : à la rédaction

Imprimé en mars 2021, par onlineprinters.fr
Mise en page : Emmanuelle Richard

ISSN 1628-1942

Plongée d'une année en Espérantie !

La navigation sur internet réserve souvent des surprises. Vous lancez une recherche sur tel ou tel sujet et c'est tout à fait autre chose qui vous tombe sous les yeux et vous fait oublier soudain votre recherche initiale. C'est comme cela que le titre d'un article de *Ouest-France* du mois de février 2019 a attiré toute l'attention du rédacteur en chef du *Bulletin Normand d'Espéranto* : « MJC de L'Aigle : Léa part en Slovaquie pour étudier l'espéranto dans le cadre d'un CES ».

« Quoi ? Comment ? Et nous ne sommes même pas au courant ! » cria le patron, connu pour ses coups de gueule. « Je veux un papier là-dessus au plus vite ». Et donc...

Normanda Bulteno : Dans quel cadre es-tu partie en Slovaquie ? Qu'est-ce que le CES ?

Léa Pillot-Colin : Je suis partie dans le cadre du Service Volontaire Européen. « Le CES ne participe pas au programme *Erasmus+* comme c'était le cas du Service Volontaire Européen. En revanche, le CES propose la possibilité d'un emploi, d'un stage ou d'un apprentissage alors que le SVE se concentrait uniquement sur le volontariat ». Ce sont donc deux structures différentes bien qu'elles apportent toutes deux, sur le principe, les mêmes expériences de vie.

NB : Comment as-tu eu connaissance de E@I ? Pourquoi ce choix ? Quel était alors ton rapport à l'espéranto ?

Léa : J'ai découvert E@I en trouvant leur proposition de mission sur le site du Portail Européen de la Jeunesse (un site répertoriant les SVE auxquels on peut postuler). C'est l'espéranto qui m'a donné envie de postuler. Avant cette mission, je ne parlais pas un mot d'espéranto ! Ma mère m'en avait bien parlé lorsque j'étais plus jeune, me disant que ce serait sûrement une bonne idée de l'apprendre, mais à l'époque, je trouvais ça ridicule. Je pensais qu'à peine une centaine de personnes parlaient espéranto, alors ça ne me semblait pas franchement utile. Mais lorsque j'ai vu cette annonce d'une mission basée sur cette langue, j'ai tenté ma chance ! Ma mère est décédée en 2016, et c'était pour moi une dernière façon de lui rendre hommage. Et j'ai alors découvert tout un monde. Une langue incroyable et une communauté tout aussi intéressante. Je suis ravie d'avoir pu vivre ce SVE à travers l'espéranto, aux côtés de E@I !

NB : Qu'est-ce que E@I, ses buts, son équipe, son fonctionnement. Quel rôle y as-tu ? Que dire du travail dans une équipe internationale et à vocation internationale ?

Léa : E@I est une organisation internationale de jeunes espérantophones à but non lucratif. Elle existe depuis 1999 et a beaucoup évolué depuis. C'est aujourd'hui une association officielle en Slovaquie et une section spécialisée de TEJO. E@I développe des sites web éducatifs pour apprendre des langues comme le slovaque (sur

Slovak.eu), l'espéranto (*Lernu.net*) ou même le russe, l'allemand ou le polonais. L'organisation est également responsable d'événements tels que le *Polyglot Gathering* (qui aura lieu en Pologne cette année) ou bien *SES* (Somera-Esperanta-Studado) par exemple.

En tant que volontaire, j'ai surtout aidé sur place, durant les événements, aidé à préparer les chambres lors du *SES*, scanné les tickets repas, rangé des tables et des chaises, rangé et organisé les lieux. J'ai également fait de la photo, du montage vidéo, de la traduction, j'ai écrit quelques articles disponibles sur le site de E@I et j'ai également eu l'occasion de donner deux cours de français.

L'équipe de E@I évolue chaque année, au rythme des nouveaux SVE et de ses membres qui vont et viennent. Peter Baláž en est le président. À ses côtés, Dorota Rodzianko. Ils m'ont toujours fait l'effet de deux parents entretenant une famille de petits espérantistes. On y retrouve également Matthieu Desplantes, un Français qui a décidé de rester là-bas il y a quelques années déjà, Michal Grodza, Kryštof Klestil, Edoardo Nannotti et deux SVE. Actuellement, c'est Daria Slonova qui y est volontaire – et je ne connais pas le ou la nouvelle qui me remplacera !

Travailler en équipe, c'est déjà quelque chose. Même entre personnes venant du même endroit, on pensera différemment et on verra les choses de différentes manières. Mais lorsque vous abordez un projet avec des personnes venant de partout, j'ai l'impression que c'est bien plus riche et ouvert même si ce n'est pas toujours facile. Mais j'ai sans cesse appris. Que nous ayons en commun l'espéranto contribue aux bonnes conditions de travail. Nous devons tous nous exprimer dans une langue qui originellement nous est étrangère, mais pour l'apprentissage de laquelle nous partons sur un pied d'égalité. C'est une excellente chose d'avoir ce point de départ en commun, dans le respect de la culture de l'autre et pour mieux appréhender les différences.

NB : Que savoir sur le Somera Esperanto Studado et les autres projets d'E@I ?

Léa : Le Somera-Esperanto-Studado est une semaine de cours d'espéranto chaque été, organisé par E@I. Ces cours ont généralement lieu en Slovaquie, mais cette année, ce sera en Tchéquie, à Kroměříž, du 18 au 26 juillet 2020¹. On peut y aller pour n'importe quel niveau – certaines personnes ne parlent même pas espéranto en arrivant. Avant d'y aller, les organisateurs envoient un questionnaire en espéranto pour évaluer notre niveau – et une fois sur place il est encore possible de changer de classe si on le souhaite. On y trouve des cours du niveau A1 jusqu'au C1. C'est très enrichissant, je suis passée du niveau B1 au niveau B2 ! On obtient même un certificat à la fin de la semaine. En plus de cela, on s'y fait énormément d'amis. J'y ai rencontré tellement de personnes, ça a été une des meilleures semaines de mon année. J'ai même échangé quelques mots de slovaque avec

¹ La rencontre a eu lieu virtuellement.

des Français qui souhaitent l'apprendre. Tout le monde est réellement gentil et accueillant ! Personne ne juge tes erreurs ou le temps que tu peux mettre à apprendre quelque chose. Je m'y suis très bien sentie alors même que j'avais peur de parler espéranto avec de nouvelles personnes. Finalement, je n'ai fait qu'apprendre et m'amuser !

Quant aux autres projets... E@I en a énormément. Le **Polyglot Gathering** est la plus grande rencontre polyglotte du monde ! Le **LingvaFest** est un festival des langues où il y a beaucoup d'ateliers et où des cours sont donnés. C'était aussi super enrichissant et depuis j'ai décidé d'apprendre le russe. Il y a également leurs sites éducatifs. On peut apprendre le polonais, le russe, l'espéranto, l'allemand, le slovaque ou encore le tchèque, et ce dans plein de langues différentes, notamment l'espéranto et le français. Vous pouvez retrouver toutes ces informations sur leur site ikso.net !

NB : Quelques mots sur ta vie en Slovaquie et sur la langue slovaque.

Léa : Il y fait froid en hiver, mais c'est une expérience enrichissante que j'ai vécue en Slovaquie. Une véritable aventure ! La langue slovaque, c'est un défi que je n'étais pas prête à relever. Je sais me débrouiller pour survivre là-bas et je comprends parfois quand on me parle, mais autrement... je préfère l'espéranto ! La vie en Slovaquie a sincèrement été une renaissance pour moi.

Et même si je n'y ai pas vécu, je suis tombée en amour avec Bratislava. Cette ville est absolument magnifique. J'y retournerai.

J'ai passé l'année à Partizanske, ma petite ville. Cela n'a pas toujours été facile d'y vivre, notamment pour la nourriture. Plus de baguettes, plus de fastfood. J'ai rarement trouvé les mêmes produits que ceux que j'ai l'habitude d'acheter en France.

Leurs vieux trains, leurs vieux tramways, les publicités géantes le long des routes, leurs alcools, les yaourts vendus à l'unité... La Slovaquie, c'est une autre vie. Et elle a été la mienne. Je considère qu'une partie de moi sera slovaque désormais – on appartient aux lieux qui nous changent et la Slovaquie m'a fait grandir.

C'est un magnifique pays, avec énormément de randonnées et de châteaux à découvrir. C'est une incroyable destination et un mode de vie que j'ai aimé.

NB : Quelle a été la durée de ton séjour ? Cette expérience a-t-elle répondu à tes attentes ? Aura-t-elle influencé tes projets à venir ? Et quels sont-ils ?

Léa : J'y suis restée une année. De février 2019 à février 2020. Cette expérience a été au-delà de mes attentes ! J'attendais beaucoup de cette mission et de cette année seule, loin de tout ce que je connaissais. J'avais besoin de me connaître, de savoir qui j'étais et ce dont j'étais capable.

Désormais, je sais où je vais et que je suis capable de tout.

Grâce à cette année là-bas, à l'espéranto et aux personnes qui ont croisé ma route, je suis certaine de ma voie. Je commence des études en psychologie en septembre, dans la belle ville de Caen.

D'ailleurs, ce qui m'avait convaincue de partir, c'est cette phrase : quand tu pars seul dans un autre pays, tu finis par découvrir qui tu es. J'avais besoin de le savoir et aujourd'hui, je le sais tout à fait.

NB : Comment vois-tu maintenant l'espéranto ? Quelle pratique en as-tu à la veille de ton retour en France ?

Léa : L'espéranto, c'est ce qu'il y a de meilleur en chacun de nous. Je veux dire par là que derrière l'espéranto, il y a un désir de l'autre, un désir d'échange et de découvertes. On apprend l'espéranto par amour de la langue ou bien par envie de découvrir et de partager cette idée de parler avec le monde entier un peu plus facilement. Les rencontres espérantistes m'ont ouvert les yeux sur la diversité de ce monde et j'ai réalisé que toutes ces personnes étaient pour moi comme une famille.

Lorsque vous pensez que votre place n'est nulle part, c'est simplement parce que vous attendez de trouver une place libre. Votre place est là où vos pas vous mènent. J'ai fini par rejoindre cette incroyable famille que sont les espérantistes et je sais désormais quelle est ma place dans ce monde si vaste.

Aujourd'hui, je suis entre le niveau B1 et B2. Je peux lire des livres en espéranto et m'exprimer convenablement. Je continue d'apprendre grâce à Duolingo et en parlant régulièrement avec des amis.

L'espéranto, c'est quelque chose que je garderai pour toujours en moi et que je vais continuer de cultiver.

C'est ma deuxième langue et je l'enseignerai à mes enfants !

Des remerciements à Yves Nicolas,
rédacteur du Bulletin Normand d'Espéranto et à Léa Pillot-Colin.

photo: E@I

Akcelilo nuna stato

Saluton,

Mi hodiaŭ ricevis en retkesto de mia lernejo mesaĝon de la komisiono pri instruado. Tre plaĉis al mi la mesaĝo kiu prezentas la instruadon de esperanto kiel multlingva akcelilo. Mi iom rigardis la unuan lecionon. Belega laboro !

Gratulon al Alexandre André, Guy Camy kaj Maurice Juy.

Veroniko

Jes, ĉiuj bazaj lernejoj de Francio (ankaŭ transmaraj) ricevis la mesaĝon: 50 000 mesaĝoj senditaj.

Pierre Dieumegard

Mi aldonas ke, bedaŭrinde, Zlatko Tišljar, la inicianto de la Multlingva Akcelilo, subite mortis antaŭ kelkaj semajnoj.

Gilles

Mesaĝo de Aleks André el Francio

(2020-09-16)

La 15an de septembro la komisiono "Esperanto en lernejojn" de Esperanto-France sendis al la **55 000 bazlernejoj** de Francujo retmesaĝon informante pri la ekzisto de la **Multlingva Akcelilo** (MLA) ĉe lernu.net <https://lernu.net/fr/instruado/lecioj>

Jam kelkaj lernejestroj afable respondis ke ili deziras partopreni en la metodo... Espereble post kelkaj semajnoj aŭ monatoj **junuloj povos krei kontaktojn kun aliaj lernejoj en la lando... aŭ eĉ en aliaj landoj!**

Ni do alvokas vin kontakti la lernejojn de via lando por informi pri la MLA, tiel ke junuloj povu interŝanĝi per tiu metodo ankaŭ kadre de via Edukado-sistemo.

Kompreneble tiu agado gravas por ni ĉiuj!

Jen la mesaĝo ricevita de ĉiuj bazlernejoj en Francio:

Madame la Directrice,

Monsieur le Directeur.

Dans le contexte délicat de cette rentrée scolaire, s'agissant de **l'enseignement des langues étrangères**, nous souhaitons vous informer que la **Commission européenne** a financé dans le cadre d'**Erasmus+** une nouvelle méthode innovante, nommée **Accélérateur de multilinguisme**, et l'a mise gratuitement à votre disposition ; elle est tout à fait adaptée aux classes de **CE1 à CM2**.

Ludique et motivant, ce tremplin linguistique allie gain de temps et aisance d'utilisation par tout enseignant. S'appuyant sur la langue internationale espéranto, **cette méthode ne nécessite cependant pas de compétences linguistiques dans cette langue**, nous vous l'assurons !

Instructions, matériel pédagogique « clés en mains »

(60 heures en 6 unités, documents imprimés et audio) et

exercices en ligne : <https://lernu.net/fr/instruado/gvidlinioj>

Ce projet vous intéresse ?

Nous nous tenons à votre disposition pour vous accompagner du mieux possible, au travers d'un projet d'école par exemple, dans la réussite et l'égalité des chances de vos élèves, quels que soient leurs déterminismes sociaux ; autant d'objectifs majeurs de l'Éducation nationale. Davantage d'informations dans le fichier PDF disponible ici.

Dans cet espoir, veuillez agréer, Madame la Directrice, Monsieur le Directeur, l'expression de nos plus cordiales salutations.

Alexandre André, Guy Camy, Maurice Juy,

pour la Commission Enseignement

Komence de la jaro 2021, nova versio de la materialo estas prilaborata kaj estos tiam disponebla en la retejo

<https://lernu.net/fr/instruado/lecioj>

Pierre Delaire, un Orléanais à l'international, 1919-1985

Bienvenue sur l'exposition Pierre Delaire

Pierre Delaire aurait eu cent ans le 30 décembre 2019. Dès l'adolescence, il a été pris de passion pour la langue internationale espéranto, et toute sa vie, il a voulu la promouvoir et l'enseigner : « Vous et moi sommes non pas "l'élève et le professeur", mais plutôt deux amis ». Dans l'avant-propos de *Tu seras espérantiste*, publié en 1937, lorsqu'il avait 17 ans, on peut lire que son but était de répandre « les idées de Solidarité et de Paix qui inspirèrent le créateur de l'espéranto : ZAMENHOF ».

Nous avons prévu de faire une vraie exposition physique, avec des panneaux explicatifs, avec des livres, avec des photos... Il y aurait eu des conférences, des témoignages de personnes qui l'avaient connu. Mais l'épidémie de coronavirus nous a confinés, et l'exposition en même temps.

Nous transformons notre exposition en exposition virtuelle sur internet. Les différentes parties seront mises en place peu à peu.
<http://esperantodev45.free.fr/expo/>

Voici déjà la première : « la jeunesse de Pierre Delaire » lorsqu'il était collégien ou lycéen, mais aussi diplômé très jeune dans la langue internationale espéranto. Cela devait être un peu étrange d'avoir quinze ans et d'être professeur de langue dans un lycée, où par ailleurs ses notes scolaires n'étaient pas particulièrement bonnes.
(<http://esperantodev45.free.fr/expo/index.php?perma=Jeunesse>)

« Jeune, mais dynamique ! Pierre Delaire a seulement 14 ans. Il a fait connaissance avec l'espéranto l'année dernière, à l'occasion de notre congrès national à Orléans. Tout de suite après, il a appris la langue avec l'aide de Mlle Pochou et a commencé une propagande vigoureuse dans le lycée d'Orléans. En novembre 1933, il a reçu le diplôme du Certificat de Capacité et est devenu délégué et professeur local de l'Association des Étudiants Espérantistes, dont le fondateur est notre dévoué Pierre Bertrand. Pierre Delaire s'occupe aussi de la vente de *Franca Esperantisto* à Orléans, et, avec M. Gassot, de la rédaction d'ar-

tibles de propagande dans la presse locale. »

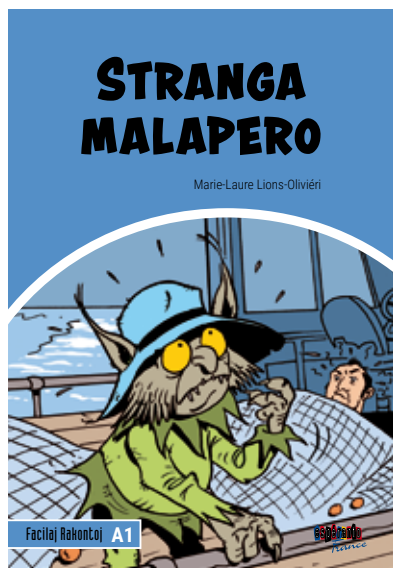
(*Franca Esperantisto*, février 1934)

Bonne visite virtuelle, en attendant un contact physique réel lorsque le coronavirus sera moins menaçant.

Nous remercions la famille Delaire et les Archives municipales de la ville d'Orléans pour tous les documents qu'ils ont mis à notre disposition, Jean-Paul Tonnieau et Pierre Dieumegard, pour les avoir scannés, et la région Centre-Val de Loire pour le soutien par la labellisation « Nouvelles Renaissance ».

Pierre Dieumegard

Facilaj rakontoj : des livres en espéranto faciles à lire

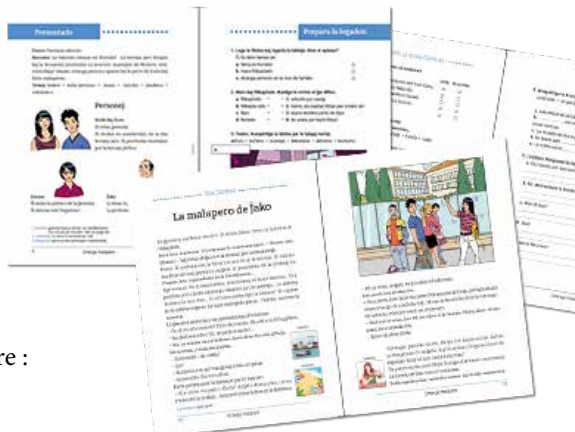

Espéranto France vient de publier un livre en espéranto facile, destiné aux débutants. De **niveau A1** il est abordable à ceux qui ont des connaissances de base de l'espéranto. Ce livre est le premier d'une nouvelle collection, **Facilaj rakontoj**, conçue par Espéranto France pour proposer des livres adaptés à différents niveaux de connaissance de l'espéranto.

Chaque chapitre de l'histoire est complété par des exercices (et leurs corrigés) pour tester sa compréhension. Les mots difficiles sont expliqués ou illustrés dans la marge.

Quelques quiz permettent de découvrir les thèmes abordés dans l'histoire. Une version du texte lu est accessible en ligne pour tous les acheteurs du livre.

Pour plus d'information et pour acheter le livre : <https://facilaj-rakontoj.esperanto-france.org>

Institutions

Des nouvelles du Bureau des relations avec les Nations Unies

L'UEA a participé à une réunion de bureau de la Conférence des Organisations non gouvernementales (CoNGO) qui s'est tenue à New York début mars. La réunion a porté son attention en particulier sur la déclaration de CoNGO à l'occasion du 75e anniversaire des Nations Unies et à l'augmentation du nombre de membres à travers le monde.

La déclaration se trouve sur le site www.ngocongo.org, également en espéranto.

Francis Hult, nouveau membre de l'équipe qui représente l'Association Mondiale d'Espéranto auprès des Nations Unies, a représenté l'association lors d'une réunion spéciale sur la Journée Internationale de la Langue Maternelle, le 21 février.

Gadirou Diallo, étudiant postdiplôme du cursus d'affaires internationales du Collège Baruch de l'Université de la ville de New York (CUNY), s'est joint à l'équipe en tant que stagiaire dans les bureaux de l'UEA et de CoNGO. Gadirou est né en Guinée.

Humphrey Tonkin a représenté l'UEA et CoNGO au Dialogue Interactif de

Haut Niveau à l'occasion de la Journée Internationale de l'Éducation, le 24 janvier. Il a également présenté une intervention à la Session d'Information pour la Société Civile et le Dialogue sur ONU75, que CoNGO a convoquée au 777 United Nations Plaza le 5 mars. Parmi les autres intervenants, il y avait Gillian Sorensen, ancien sous-secrétaire général des Nations Unies aux relations extérieures, et les ambassadeurs du Qatar et de Suède.

La Conférence des ONG (CoNGO) travaille à New York, Genève et Vienne principalement au moyen d'un réseau de comités sur des sujets particulièrement intéressants pour l'ONU. Parmi les toutes dernières propositions soumises à CoNGO, se trouve l'établissement à New York d'un Comité sur la Langue et le Langage.

Extrait de

Espéranto pour l'ONU, n. 45, mars 2020

Bureau des Relations avec les Nations Unies,
Universala Esperanto-Asocio,
777 United Nations Plaza,
New York, NY 10017; [1] 212-687-7041
www.esperantoporun.org

L'UEA participe à une enquête des Nations Unies concernant les minorités et les droits linguistiques

Les représentants de l'UEA à Genève, New York et Vienne ont conjugué leurs efforts pour participer au travail du Rapporteur Spécial des Nations Unies sur les questions relatives aux minorités, Fernand de Varennes, qui collecte des informations sur la définition et le traitement de quatre catégories de minorités dans les différents pays du monde : nationales, ethniques, religieuses et linguistiques. Il recherche ces informations dans toutes les sources internationales, nationales et locales, y inclus des représentants de minorités et des organisations non gouvernementales.

Les rapports peuvent inclure des présentations de situations particulières, des recommandations sur de telles situations, ainsi que des publications scientifiques et des rapports. Outre la compilation de ses propres données, l'UEA s'efforce d'aider les autres à mettre en rapport des ONG et des minorités avec les Nations Unies. Pour plus de détails, vous pouvez consulter <http://www.linguistic-rights.org/un/>

C'est Stefano Keller, représentant de l'UEA auprès des Nations Unies à Genève, qui a dirigé ce projet collaboratif au nom de l'UEA.

Info : Bulletin du Bureau de l'UEA
(Association Mondiale d'Espéranto) auprès des Nations Unies, n° 46, mai-juin 2020

UEA kaj la tago de la patrinaj lingvoj, la 21a de februaro

Kiel kutime UEA sendis gazetaran komunikon okaze de la tago de la patrinaj lingvoj.

La ĉefa celo de la **Internacia Tago de la Gepatra Lingvo** estas emfazi la edukajn avantaĝojn de uzado de la gepatra lingvo en lernejoj, precipe elementaj lernejoj. Infanoj lernas legi kaj skribi pli rapide en lingvo kiun ili plene scipovas. Ili spertas malavantaĝon se ili devas komenci sian lernadon en lingvo kiun ili ne scipovas, parte aŭ komplete.

UEA kredas je edukado por ĉiuj en lingvoj kiujn ili komprenas, je lingva justeco en ĉiuj ties aspektoj kaj en mondo pli paca pro edukado kaj interkompreno. Nia Asocio laboras tiucele en ĉiu angulo de la mondo, kunligite de la Internacia Lingvo Esperanto. Ni alvokas al Unuiĝintaj Nacioj, Unesko kaj ĉiuj, kiuj kunlaboras por atingi daŭripovan mondon, ke ili plenumu Celon 4 por Daŭripova Evoluigo kaj la scion, egalecon, justecon kaj perspektivon kiun tia atingo alportus.

Ni promesas nian subtenon en tiu klopodo kaj atentigas pri la valoro de la Internacia Lingvo Esperanto por atingi homojn en multaj landoj per mesaĝoj kiel tiu ĉi de la Internacia Tago de la Gepatra Lingvo – valoro kiun Unesko jam spertas per sia admirinda eldonado de verkoj ankaŭ en Esperanto.

(El G.K..929, 21 a de februaro 2021)

Cetere en multaj landoj oni preparis belajn afiŝojn, kaj informoj pri la tago estis senditaj en diversajn ne-esperantistajn mediojn.

La oficejo de UEA ĉe UN informas:

Bonvolu noti, ke ligo al la mesaĝo de UEA okaze de Patrinlingva Tago aperis en la ĉiusemajna sendaĵo de la Departemento de Monda Komunikado de UN direktita al neregistaraj organizoj. Tio estas la unua fojo. Bela modesta sukceso.

Communiqué d'UEA

L'UEA s'est exprimée à l'occasion du 75e anniversaire des attaques nucléaires sur le Japon

À l'occasion du 75e anniversaire des bombes atomiques sur Hiroshima et Nagasaki, l'UEA s'est exprimée par le message que voici aux Nations Unies :

« Pendant le congrès virtuel d'espéranto, du 1er au 8 août 2020, suivi par 2006 espérantophones de 97 pays, Mme OSIOKA Tako, d'Hiroshima, a témoigné des grandes souffrances de Mme PAK Namju, une Coréenne qui se trouvait à Hiroshima pendant la Deuxième Guerre mondiale, lors de l'attaque américaine. En tant que guide touristique, Mme OSIOKA présente ce témoignage à certains visiteurs du parc du mémorial de la paix de Hiroshima, ainsi qu'à des classes japonaises et aux espérantistes du monde entier. L'usage de l'espéranto permet à ceux qui pratiquent cet outil de communication, créé en tant que langue internationale, d'entendre les faits directement de leur source et de compatir avec les victimes. 75 ans après, personne n'a le droit d'oublier, tout le monde doit savoir.

« Mme PAK Namĝu tenait à faire savoir, par la bouche de OSIOKA Taeko s'exprimant à haute et intelligible voix, que dans une guerre, personne ne gagne. Les deux parties en sortent perdantes. À la fin de la guerre, une armée se trouve en position avantageuse et décide du sort de l'autre pays. Mais dans chacune des deux armées, pour chacun des deux pays, il y a des blessés et des morts. Prenons par exemple la France en 1945 ; en théorie, la France était parmi les vainqueurs, et pourtant elle a été considérablement détruite. Donc le vainqueur ne sort pas d'une guerre vaillant et en bonne santé, c'est là un mythe. Le vainqueur a souffert, il souffre tout comme le vaincu, les soldats des deux armées ont des insomnies et des cauchemars causés par les souvenirs de batailles. Certains d'entre eux ont perdu un bras ou une jambe ou un œil, et ils ont pour sûr perdu des membres de leurs familles et des camarades.

« Une guerre est toujours le résultat d'un échec » a déclaré devant le Conseil de sécurité des Nations Unies, à New York en 2003, le ministre français Dominique de Villepin – échec de discussions pacifiques pour résoudre des problèmes.

« Quand les éléphants se battent, c'est la prairie qui souffre », dit un proverbe africain. Cela revient à dire que dans les guerres actuelles, ce sont les souffrances des populations civiles qu'il convient de mettre en avant. Les deux villes japonaises d'Hiroshima et Nagasaki ne menaçaient en rien les États-Unis, mais

les États-Unis voulaient épargner leur armée et essayer leurs bombes ; en définitive, ce sont les populations de ces deux villes qui ont servi de cobayes. C'est une stratégie terrifiante et inacceptable.

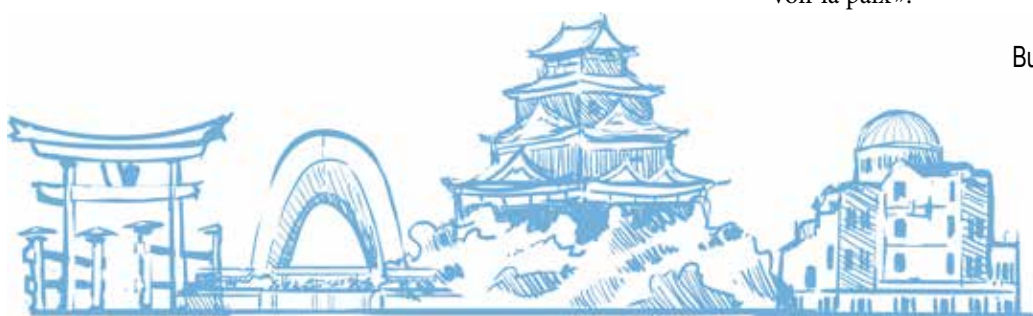
« L'UEA constate les succès de l'ONU pour résoudre diplomatiquement les conflits, et constate en outre que les guerres continuent de détruire de vastes régions, de mettre des hommes à la rue, en fuite et en exil, de terroriser, ruiner, blesser et tuer. Pourtant, force est de constater qu'aucune puissance, malgré le stock gigantesque de bombes atomiques et la puissance bien supérieure de ces nouvelles bombes, aucun État n'a utilisé une seule d'entre elles depuis Hiroshima et Nagasaki.

« Le manuel *Histoire pour ouvrir l'avenir*, édité en 2005 conjointement par la Chine, la Corée et le Japon, a été traduit en espéranto dès 2007. Ce livre présente les événements tragiques de la première moitié du vingtième siècle dans cette partie de l'Asie orientale, et son titre exprime de manière éloquent le fait que ce n'est qu'en reconnaissant toutes les ignominies qu'on peut construire un avenir pacifié.

« Au programme du *Festival mondial d'espéranto* figure une exposition Hiroshima-Nagasaki : 75 années pour la paix. L'exposition consiste en deux "salons", dont le premier réunit des photographies et le deuxième, une série de vidéos éducatives sur des aspects de la tragédie : <https://mondafest.net/hiroshimo/>

« L'UEA et le mouvement espérantiste, par l'usage d'une langue neutre, sont en mesure de transmettre des informations reçues directement des personnes concernées. Ils organisent des rencontres et des congrès efficaces contre la xénophobie et stimulent l'amitié et la solidarité. La tolérance et l'empathie sont la base de toutes les actions de ce mouvement mondial. La traduction de nombreuses œuvres littéraires tout comme la littérature originale en espéranto mettent en avant la diversité culturelle et ont un effet éducatif. Il est clair que l'UEA travaille en parallèle et dans le même but que l'ONU et l'UNESCO afin de promouvoir la paix ».

Bureau des Relations avec les Nations Unies,
Universala Esperanto-Asocio,
777 United Nations Plaza,
New York, NY 10017; [1] 212-687-7041
www.esperantoporun.org

La communauté espérantiste a fêté les voix des peuples autochtones, à l'occasion de la Journée internationale des peuples autochtones, le 9 août 2020.

Hurons de la Jeune Lorette, Hurons-Wendat, Québec, Canada. Lithographie de John Richard Coke Smyth, (Domaine public, Wikimedia Commons)

L'Association mondiale d'espéranto a accordé une attention spéciale à la Journée internationale des peuples autochtones, le 9 août 2020. Les espérantophones du monde entier étaient invités à s'instruire sur l'histoire, les contributions et les luttes actuelles des peuples autochtones, à travers une série de communications, films et publications présentées par l'événement virtuel MondaFest' 2020, festival mondial d'espéranto : <https://eventaservo.org/e/indighenaj-popoloj-2020>.

Parmi les contributions, il y avait un message de bienvenue de Georges Sioui, historien de la nation Huron-Wendat (Canada), et plusieurs courts métrages de jeunes metteurs en scène autochtones, sortis récemment sous les auspices de l'Office national du film du Canada. La ville de Montréal, Canada, aurait dû accueillir le Congrès mondial d'espéranto de cette année, mais celui-ci a dû être repoussé à 2022 à cause de la pandémie Covid-19.

On avait prévu de focaliser le congrès en bonne partie sur les thèmes autochtones. On espère que ce thème sera un élément central du congrès de 2022, année du lancement de la Décennie internationale des langues autochtones.

Nous avons également mis l'accent sur l'un des derniers numéros de la principale revue de l'Unesco, le *Courrier de l'Unesco*, qui traitait des langues autochtones. L'espéranto est actuellement l'une des langues dans lesquelles le *Courrier de l'Unesco* paraît régulièrement.

Le mouvement espérantiste a fêté activement l'année internationale des langues autochtones en 2019. En tant qu'organisation qui se consacre au multilinguisme et à la préservation de la diversité linguistique, l'Association universelle d'espéranto soutient l'utilisation de la langue internationale espéranto pour la communication internationale.

Déclaration de l'Association mondiale d'espéranto à l'occasion de la Journée internationale de la paix 2020

Cette année, le thème de la Journée internationale de la paix, célébrée le 21 septembre de chaque année, est : « Façonner la paix ensemble ». L'année 2020 est également l'occasion de fêter le 75e anniversaire de l'Organisation des Nations Unies, fondée, selon les termes de sa Charte, pour « préserver les générations futures du fléau de la guerre ».

Le mouvement espérantiste, communauté qui se consacre au dialogue international à l'aide de la langue internationale espéranto, avec des participants dans presque toutes les parties du monde, considère, depuis déjà longtemps, que la préservation et la promotion de la paix sont fondamentales pour ses objectifs. En cette année 2020, son Festival mondial d'espéranto, événement virtuel, avait pour thème *Les 75 ans de l'ONU* : « Dialogue et intercompréhension dans un monde qui change ».

Des milliers d'espérantophones d'une centaine de pays ont pris part à cette discussion, qui s'est déroulée sous forme de dialogue direct et pleinement ouvert entre égaux, par delà les limites des continents. La principale des questions traitées a été : « Que pouvons-nous faire en tant qu'individus pour promouvoir la paix et l'intercompréhension, et comment pouvons-nous aider

l'ONU dans sa recherche d'un monde meilleur, plus pacifique et plus prospère ? »

Convaincus que la paix entre les nations prend naissance dans les cœurs des individus, nous avons promis de poursuivre nos efforts pour attirer l'attention de la société civile sur le besoin d'un dialogue ouvert où l'action de parler soit assortie à l'action d'écouter, et où l'écoute conduise à l'intercompréhension.

L'année 2021 a été proclamée par les Nations Unies « Année internationale de la paix et de la confiance ».

Nous espérons que le Congrès mondial d'espéranto aura lieu en Irlande du Nord l'an prochain, si la pandémie ne l'interdit pas.

Quoi qu'il en soit, nous pouvons dès à présent être certains qu'en 2021, nous engagerons un dialogue mondial, au moyen de l'espéranto, sur l'importance de la confiance et des moyens de la promouvoir, car ce n'est que par la confiance que nous pouvons atteindre la paix, et c'est seulement en paix que nous pourrions affronter les dangers du futur et poursuivre notre progression vers un monde meilleur.

Lettre d'information pour septembre-octobre 2020

Bulletin du Bureau de l'UEA (Association Mondiale d'Espéranto) auprès des Nations Unies

Numéro 48, septembre-octobre 2020

Le Festival mondial d'espéranto a brisé les appréhensions et conquis des participants du monde entier

Privés du Congrès mondial d'espéranto, leur lieu de rencontre traditionnel, les espérantophones s'attendaient initialement à ce que 2020, l'année de la pandémie, soit une année difficile pour la langue internationale espéranto. Mais il n'en a rien été.

Le Congrès mondial attire habituellement entre 1000 et 2000 espérantistes d'une quarantaine de pays – c'est ce qu'on attendait lorsqu'on envisageait encore de se réunir à Montréal. Mais en annulant le congrès, on le remplaça par un Festival mondial d'espéranto long de trois mois, qui attira des milliers de participants d'une centaine de pays pour un véritable festin d'événements en ligne : des conférences, des groupes de discussion, des présentations musicales, des expositions virtuelles, des cours et un grand nombre d'autres activités plus ou moins imposantes.

Au total, ce sont plus de 500 heures de programme que nous a offertes ce Festival.

On avait prévu comme thème du congrès de Montréal *Les 75 ans de l'ONU : dialogue et intercompréhension dans un monde qui change*. On en a fait le thème central du Festival, et on l'a abordé plus largement en complétant les conférences et tables rondes initialement prévues par un grand nombre de groupes de discussion et d'autres présentations. On a aussi pris le temps de commémorer le 75e anniversaire du largage des bombes atomiques sur Hiroshima et Nagasaki (avec un message spécial aux Nations Unies), et de fêter la Journée des peuples autochtones.

Un congrès virtuel

Quant au Congrès mondial lui-même, il n'a nullement disparu : il s'est transformé en Congrès virtuel inclus dans le Festival, pendant une semaine début août. Plus de 2000 personnes de 97 pays y ont participé.

En plus des activités du Festival lui-même, y inclus le Congrès virtuel, d'autres organisations ont elles aussi organisé des événements d'une semaine sous les auspices du Festival, entre autres l'organisation de la jeunesse espérantiste TEJO et sa branche brésilienne, les congrès nationaux des associations d'espéranto d'Italie et des États-Unis ainsi que le congrès annuel de la Ligue internationale des enseignants espérantistes (ILEI). À cela s'ajoutent 42 événements d'une ou deux journées, dont des « journées » spéciales – la journée de l'Afrique, la journée de l'Amérique, la journée de l'Asie, la journée de l'Europe et la journée du Moyen-Orient et de l'Afrique du Nord, programmées à des heures convenables pour les fuseaux horaires concernés. C'est Fernando Maia Jr. (Brésil), vice-président de l'Association

MONDAFEST'2020
LA MONDA FESTIVALO DE ESPERANTO
20 JUNIO – 20 SEPTEMBRO

mondiale d'espéranto, qui a coordonné le programme. L'entreprise slovaque E@I, qui pratique l'espéranto, s'est chargée de la partie technique. La fondation nord-américaine ESF a apporté son soutien financier.

Le Guide des Objectifs

La maison d'édition Mondial (New York) a fait paraître dernièrement au format papier un Guide des Objectifs de développement durable, accessible également sur le site esperantoporun.org. L'ouvrage contient 17 essais de spécialistes espérantistes de chacun des 17 objectifs identifiés par les Nations Unies en 2015, constituant son dénommé *Agenda 2030* – en quelque sorte, un plan de travail des Nations Unies pour la période 2015-2030. Édité à l'occasion de MondaFest', le festival virtuel d'espéranto dont le thème principal était « Les 75 ans de l'ONU », le guide ne se contente pas de donner aux espérantistes des informations de base sur les Objectifs, mais il contient également des suggestions et des idées sur comment il est possible de s'impliquer soi-même, d'impliquer des groupes locaux, des associations nationales et d'autres groupes d'espéranto.

« Si nous voulons attirer l'attention des Nations Unies sur la valeur internationale de l'espéranto, nous devons nous efforcer de prouver que nous ne faisons pas que parler, nous agissons », a dit Humphrey Tonkin qui, avec Rakoen Maertens, a rédigé ce Guide.

Merci, Philippe Foubert !

Il y a quelques semaines une lettre inattendue est parvenue au siège d'Espéranto-France. Parmi les habituelles factures, commandes et adhésions se trouvait une lettre provenant d'une compagnie d'assurances nous informant que Monsieur Philippe Foubert, qui venait de décéder, avait désigné notre association comme bénéficiaire de son assurance vie.

Philippe Foubert était membre depuis plusieurs années et avait décidé de léguer de l'argent à Espéranto-France pour soutenir notre action en faveur de l'espéranto après son décès. Ainsi la compagnie d'assurances nous informait que plus de 30 000 € étaient prêts à être virés sur notre compte bancaire.

Peut-être certains d'entre vous s'étonneront-ils de lire qu'il est possible de faire une telle donation à Espéranto-France par l'intermédiaire d'un héritage, car nous avons déjà étudié cette possibilité il y a quelques années à la demande de certains membres qui souhaitaient soutenir l'association après leur décès. À l'époque, les possibilités d'héritage étaient très difficiles pour une association comme la nôtre. Mais la loi française a changé en 2014. Depuis cette loi sont habilitées à percevoir des legs les associations ayant plus de trois ans d'existence et dont les activités répondent aux critères définis dans l'article 200. 1. b du code général des impôts :

« Œuvres ou organismes d'intérêt général ayant un caractère philanthropique, éducatif, scientifique, social, humanitaire, sportif, familial, culturel, ou concourant à la mise en valeur du patrimoine artistique, notamment à travers les souscriptions ouvertes pour financer l'achat d'objets ou d'œuvres d'art destinés à rejoindre les collections d'un musée de France accessibles au public, à la défense de l'environnement naturel ou à la diffusion de la culture, de la langue et des connaissances scientifiques françaises. »

Philippe Foubert est décédé en juin 2020 à Saint-Jean-de-Liversay (Charente-Maritime), ville où il avait ses racines familiales et dont son père et son grand-père furent maires.

Né en juillet 1955 à La Rochelle, il a effectué l'essentiel de sa carrière à La Poste, notamment comme facteur, de 1978 jusqu'à sa retraite en 2010, d'abord dans la région lyonnaise, puis en Charente, avant de retrouver sa région natale près de La Rochelle.

Ayant découvert l'espéranto dans sa jeunesse, il a commencé à l'apprendre seul à l'aide du *Nouveau*

Cours Rationnel.

Au début des années 2000, il s'est inscrit au cours organisé par Alain-Michel Martzloff à La Rochelle, cours qu'il a fréquenté pendant plusieurs années. Il a participé à des stages à Kvinpetalo et à plusieurs rencontres espérantistes : célébration du centenaire de l'espéranto en Vendée (Luçon 2003), 59e congrès de SAT-Amikaro (La Roche-sur-Yon 2004)... Il a aussi visité plusieurs hauts lieux de la culture espéranto : Château de Grésillon, Musée International de l'Espéranto à Vienne (Autriche)...

Dans sa vie quotidienne, il utilisait l'espéranto de diverses manières : lecteur de livres et de revues (il était abonné à plusieurs revues, dont LME), il a entretenu pendant plusieurs années une correspondance avec une amie russe, et était un auditeur assidu de la webradio *Muzaiko*.

Membre des Citoyens du Monde, il possédait une carte d'identité en espéranto qu'il se plaisait à montrer, pour faire un peu de réclame, à la place de sa carte française chaque fois qu'il lui fallait prouver son identité. Il était aussi actif au sein du mouvement Europe Démocratie Espéranto, notamment en participant aux collages d'affiches à l'occasion de campagnes électorales.

Nous remercions cordialement Philippe Foubert et adressons nos plus sincères condoléances à sa famille.

Apprendre l'espéranto en s'amusant avec Duolingo

Depuis juillet 2020, les francophones ont leur cours d'espéranto sur Duolingo.

Les cours proposés par *Duolingo*, sur le site web ou via l'appli mobile, sont basés sur un corpus de phrases à traduire dans un sens et dans l'autre, permettant aux élèves de découvrir la langue à l'aide d'exemples concrets. L'ensemble des phrases du cours ont été élaborées en suivant le Cadre européen de Référence des Langues (CECRL) afin de donner aux élèves la possibilité de s'exprimer sur des thèmes variés.

Pour chaque nouveau mot introduit dans le cours, plusieurs phrases sont créées et traduites par les contributeurs du cours, afin que l'élève puisse pratiquer le voca-

bulaire dans différents contextes. Chaque phrase en espéranto peut être traduite de différentes façons et la correction étant ensuite faite automatiquement par le système, les contributeurs doivent rédiger en amont toutes les réponses acceptables. Si l'équipe des cinq traducteurs bénévoles s'est creusé la tête pour trouver toutes les traductions possibles, il arrive encore, grâce à l'afflux des milliers d'élèves inscrits depuis le mois de juillet, de trouver de nouvelles variantes qui n'avaient pas été imaginées lors de la création du cours. En février 2021, déjà plus de 60 000 élèves étaient inscrits à ce cours.

<https://www.duolingo.com/enroll/eo/fr/apprends-espéranto>

Bunta Esperantujo

Malferma tago ĉe la CO de UEA – aprilo 2020

La **unua parto** de la prelegaro ekis en la jutubkanalo je la 9:30. Oni povis komune spekti kaj realtempe afiŝi komentojn, al kiuj povis reagi la prelegantoj mem.

La **dua parto** konsistis el realtempaj (vivaj) prelegoj fare de estraranoj kaj kunlaborantoj de UEA kaj TEJO per la platformo Zoom.

En la programo estis kelkaj **specialaj prelegoj** pri vegana manĝebleco, kafumado kaj teumado, kun la celo reprezenti la paŭzojn por tagmanĝo kaj kafo ĝuatajn dum la Malfermaj Tagoj. Fermis la programon **speciala retkoncerto de Kjara**, alirebla per la Facebook-paĝo de UEA:

<https://www.facebook.com/Universala.Esperanto.Asocio>

Per mi ne scias kia miraklo mi (nula pri tiaj aferoj) sukcesis malfermi la zooman skatolon, havi bildon kaj sonon, kaj eĉ meti mesaĝojn en la konversacia apuda kolumno.

Mi tre ĝuis la prezenton. Kaj tio donas bonan esperon por pluaj virtualaj aranĝoj.

Unue mi ne bezonis vojaĝi tra ŝtopitaj vojoj, (malfacile) rezervi hotelon apud CO, kaj grimpi krutajn ŝtuparojn en la CO. Mi povis trinki teon (aŭ ion alian) kiam ajn dum la prelegoj. Kaj ririgardi iujn matenajn prelegojn iam ajn.

Mi tre ŝatis la prelegon de Marianne Pierquin. Unue, mi supozis, ke mi maltrafis ĝin, ĉar mi ŝaltiĝis al la afero malfrue matene. Sed ne, ĝi estis registrita, do neniuj problemoj rigardi poste!

Kaj aliaj preleg(et)oj, kiujn mi plej ŝatis: tiujn de Jeremie. Neniu malestimo al la aliaj prelegoj, tre interesaj kaj valoraj! Sed ni vidas Jeremie en lia medio, en lia propra korto, kun la vagantaj kokerikantaj kokoj de la najbaro... Tion ni ne havas, se li prelegus en la CO! Vere, ni (almenaŭ mi) tiam spertis la vivon en lia burunda medio. Valora enkonduko al aliaj kulturoj.

Mi esperas, ke el ĉio ĉi venos inspiro por pluaj virtualaj kunvenoj, fekunda grundo por evoluigo de nia agado. Ĝi estu inspira por i.a. la virtuala ĉi jara festivalo. Sukceson al la estontaj virtualaj eventoj!

Claude Nourmont

Jérémie Sabiyumva parolas pri teo kaj kafo el Burundo

ludlisto de la Malferma Tago - Aprilo 2020 :

https://www.youtube.com/playlist?list=PLfebd4xxn3CPxaY4q1IZnVdwXUJ3_mER-

raporto el Afriko

En Afriko nuntempe

Karaj legantoj, Preskaŭ ĉiuj landoj en la mondo kaj aparte en Afriko nun estas en embaraso, fronte al la sociaj kaj ekonomiaj perturboj kaŭzitaj de la malsano de kovim-19. Sed ambaŭflanke la repliko organiziĝas, kaj la respondoj tiom ekonomiaj kiom politikaj de la ŝtatoj helpas certigi iompostioman reziston kontraŭ la pandemio.

La afrika Esperanto-movado daŭre montras ian vigecon, danke al malgrandaj iniciatoj de la membroj de la Afrika Komisiono kaj de lokaj esperantistoj. Klopodoj estis faritaj nun ankaŭ por ne perdi la kontakton kun la enkontinentaj aktivaj esperantistoj, konsciigi afrikanojn

individue kaj kolektive pri la koronvira malsano kaj ilin instigi daŭre respekti la higienajn kaj kontaktajn limigajn dispoziciojn por ke la verda flamo ne estingiĝu komplete en Afriko dum tiu monda santragedio. Krome, la afrikaj samideanoj ne atendas, kaj ili komencis pretigi la venontajn defiojn sur sia kontinento rilate al Esperanto-renkontiĝoj. Mallonge, la ĉi-nova numero de la bulteno prezentas kelkajn movojn de la afrikaj e-istoj, iliajn konstantajn dezirojn pri Esperanto en la kontinento kaj ankaŭ raporton pri la inundoj lastatempe en Uvira, DR Kongo. Bonan legadon kaj zorgu bone pri via sano!

La redakcio
(Esperanto en Afriko, n°41, 2020-2)

Ligilo al la revuo:

<https://www.esperanto-afriko.org/Eesperanto%20en%20Afriko%20n-ro%2041.pdf>

Afriko kadre de la *Monda Fest' 2020* de UEA

La *Tago de Afriko*, okazinta la 23-an de aŭgusto 2020 kadre de la *MondaFest'* de UEA dum ĉ. 7 horoj, estis la plej granda virtuala E-evento iam ajn okazinta en Afriko. 131 homoj el 46 landoj de 4 kontinentoj oficiale aliĝis al la kongreso: 18 afrikaj landoj, 16 eŭropaj landoj, 6 aziaj landoj kaj 5 amerikaj landoj.

Ĉio komenciĝis per vivaj kantoj de burundaj infanoj el la infangardeno «Espero» sub la gvido de Gilbert Niyukuri, kaj kunspekto de kantoj de Joël Muhire. La oficiala malfermo okazis per prezento de la programo kaj la libreto pri la Afrika Tago fare de Adjévi Adjé. Sekvis bonveniga mesaĝo de Costantine Mashauri nome de Afriko, muzikaĵo de la grupo Konga Espero, salutvortoj de la vicprezidanto de UEA Fernando Maia Jr., mallonga prezento de la membroj de la Afrika Komisiono kaj parolado de Jérémie Sabiyumva, estrarano de UEA pri Afriko.

Sekvis mallonga prezento de agadraportoj: el Burundo de la prezidanto Aimé-Patrick Manirakiza, Ganao de Alfred Kobina Arthur, Benino pri la agado de la NRO SSB de Mireille Grosjean, Gvineo de Alpha Ahmed Diallo, Madagaskaro de Rasoharinaivo Mioranantenaina, Kameruno de Nguefack Zedong Chamberline, Senegalo de Lafi Charles Diatta kaj Assane Faye, Tanzanio de John E. Magessa kaj fine video-raporto de la Afrika Komisiono.

La alia parto estis same riĉa kaj alloga. Byelongo Elisée I., per sia prezento pri la svahila lingvo instigis vigan interbabiladon ĉe kelkaj ĉeestantoj, sed pro manko de tempo la interesatoj pri la temo ne povis sufiĉe komenti ĝin. Necesis tuj montri la 9-minutan reklam-filmon de John E. Magessa pri Tanzanio (<https://mallonge.net/65>), ĉe kies fino seninterrompe prelegis Apélété

D. Agbolo pri la evea. Menciindas, ke intertempe okazis ankaŭ prezento de popola danco el Burundo. Eblas ankoraŭ spekti tiun folkloradon el Burundo per <https://mallonge.net/64>.

Ĉe la sama jutubo-kanalo kuŝas ankaŭ aliaj materialoj montritaj dum la Tago de Afriko. Sekvis la afrika forumo, dum kiu estis kolektitaj demandoj, proponoj por pli efika funkciigo de la Afrika Komisiono. La tago atingis sian sukcesan kulminon, kiam Costantine Mashauri prezentis Tanzanion kiel potencia lan gastiglandon de la UK. Mallonge, oni esperas, ke la UK 2024 povos okazi en Afriko kaj ke ĝis tiam la tuta terglobo inkluzive la afrikajn landojn estos pli bone sendrate retkovrita ol nun, tiel, ke la ne-vojaĝemaj esperantistoj povos ankaŭ de sia loĝloko virtuale partopreni tiun UK. La Tago de Afriko fermiĝis per la dankoj de la estraranoj de UEA al la organizantoj kaj ilia subteno al la afrika movado.

(el Afrika bulteno 42)

Esperanto en lernejoj

Okazis la 7-a Esperanto-Semajno de la elementa lernejo Baiyangshujie en Taiyuan

Inter la 16-a kaj 20-a de decembro okazis la 7-a Esperanto-Semajno de la elementa lernejo Baiyangshujie en la urbo Taiyuan de la provinco Shanxi, norda Ĉinio. Temis pri “ĉina spirito, monda rigardo”. Dum unu semajno okazis diversaj eventoj pri Esperanto por pli ol 1 500 lernantoj, instruistoj kaj gepatroj.

La malferma ceremonio konsistis el tri partoj: retrorigardo al la antaŭaj Esperanto-semajnoj, disdonado de Weilun-stipendio kaj arta prezentado. Profesoro Li Weilun de la Pekina Lingva kaj Kultura Universitato estis invitita partopreni la eventon de la lernejo en julio. Li estis kortuŝita de la Esperanta etoso en la lernejo kaj decidis donaci 40 000 juanojn (= 5700 usonaj dolaroj) ĉiujare kiel Weilun-stipendion por subteni Esperantan lernadon kaj aktivadon en la lernejo.

Dume, okazis la tagmeza radio-elsendado *Voĉo de Esperanto*, nedeviga kurso de Esperanto, Esperanto-ekspozicio kaj interagoj. Krome, okazis prelegoj, kiujn faris profesoro Gong Xiaofeng (Arko) de Nanchang-a Universitato kaj sinjorino Yu Jianchao, prezidanto de Pekina Esperanto-Asocio. La prelegoj allogis ĉirkaŭ 700 gepatrojn kaj instruistojn, kio helpis ilin pli bone koni la lingvon. La gepatroj esperas, ke iliaj infanoj konos kaj lernos Esperanton.

El Popola Ĉinio

raporto el Afriko

Uvira kiel fekunda grundo por la verda semo

En la lastaj jaroj pro la fakto, ke la lokaj e-istoj emas sindoni en la vola laboro por disvastigi Esperanton surloke, la urbo Uvira pli kaj pli fariĝis tre preferata Esperanto-urbeto en la oriento de DR Kongo. Spite de la daŭranta malsekureco en tiu landparto, la esperantistoj de Uvira unuanime, ankaŭ brave dediĉas siajn tempon kaj energion por disvastigi la lingvon Esperanto. Rezulte Uvira estas nun urbo kun kelkdekoj da Esperanto-parolantoj, el kiuj estas precipe junuloj kaj infanoj. La urbo estas fakte fekunda movadkampo, pri kiu la konga landa asocio DKEA povas forte kalkuli.

En Uvira Esperanto havas dinamikan soklon, sur kiu la junaj sindonemaj esperantistoj klopodas ĉiam pli vigligi la Esperantomovadon. Nun ekzistas pli ol kvin Esperantoklubo tra la urbo danke al la aktivemo de pluraj lokaj fortoj. La instruemo, kiun havas esperantistoj en Uvira grandparte, kontribuas al multnombro de esperantistoj en Esperantujo. Ili foje eĉ uzas siajn proprajn etajn rimedojn por lui klasĉambrojn, aĉeti kretojn kaj pagi veturadon al Esperanto-kursoj. Ili ĉiam strebas pluvivigi kaj disvastigi la lingvon tra la tuta urbo en la limo de siaj ebloj. Ĉiumonate naskiĝas novaj esperantistoj, kiuj ekreginte la lingvon, siavice komencis instrui ĝin al neesperantistoj.

Uvira-esperantistoj ankaŭ aktoris kaj entute eldonis preskaŭ profesinivele jam 3 filmojn en Esperanto, nome: *Infanaj rajtoj*, *Dank' al la lingvo* kaj *Vengemo*.

Tiu ĉi lasta estas spektebla en jutubo per la ligilo:

<https://www.youtube.com/watch?v=DhnXZriYVKE&t=395s>

(el Afrika bulteno 41)

Espoir Ngoma Kasati (meze) kun la gelernantoj dum ekskurso

Azia revuo – nova nomo, nova redaktoro

Aperis la numero 110 de *Esperanto en Azio kaj Oceanio* la bulteno de la Azia-Oceania Komisiono de UEA. La numero estas relative mallonga (24-paĝa) kun kontribuoj el 8 landoj en Azio kaj neniuj el Oceanio. Ĝi enhavas precipe raportojn pri eventoj okaze de la Zamenhofa Tago kaj en la lastaj 2-3 monatoj de la jaro 2020. La bultenon malfermas la redakcia artikolo titolita “La jaro 2020 ja estis bona jaro por ni.”

Klaku tiun ĉi ligilon por legi kaj alŝuti la numeron. Vi povas legi ankaŭ la antaŭajn numerojn ĉe esperantoazia.net/index.php?mid=bulteno.

La enhavo de la koncerna revuo montras abundan agadon:

Internacie	La 38-a Komuna Seminario en Koreio okazis virtuale, ĉi-foje pli komune
Indonezio	Indonezio daŭre elstaras en reta agado
Filipinoj	Reta, pli inkluziva Z-taga festo
Vjetnamio	Memorinda: Z-tago en Vjetnamio
Koreio	Diversaj bonaj novaĵoj el Koreio
Japanio	Zamenhof-tago: perspektive de loka grupo
Ĉinio	ĈEL okazigis Seminarion de Ĝeneralaj Sekretarioj (AMO-71 de UEA) kaj aliaj novaĵoj
Pakistano	Jara Kongreso de Pakistano sukcesis malgraŭ limigoj de la pandemio
Irano	Rikolto plena aŭtuno por la irana movado
KAOEM	Ligiloj

Ni ne povas republikigi ĉion ĉi tie. Specimene, ni aperigas la raporton pri la Z-Tago en Vjetnamio.

Memorinda Z-tago en Vjetnamio

Cele al la Zamenhofa monato kaj resumado por la jaro 2020, en belvetera dimanĉo, la 6-an de decembro Hanoja Esperanto-Asocio (HanEA), kunlaborante kun Vjetnama Esperanto-Asocio (VEA) kaj Vjetnama Esperantista Junulara Organizo (VEJO) organizis Bilancon 2020 kaj Zamenhof-tagon.

Nguyen Thi Phuong Mai

Albert Stalin Garrido

Neordinare, ĉi-foje oni festis tiun eventon ne en Hanoj-centro, sed ekstere. La loko situas ĉirkaŭ pli ol 30 kilometrojn for de urbocentro, ĉe bela, larĝa, florplena ĝardeno-restoracio kiu nomiĝas “Mangopino.” Speciala kaj memorinda evento estis, ĉar dum la tuta jaro 2020, pro diversaj kialoj, ĉefe pro la influo de la kronviruso, vjetnama esperantistaro preskaŭ ne povis grupiĝi: kelkaj partoprenis nur en kelkaj enlandaj kaj eksterlandaj Esperanto-kunvenoj per Zoom. Tamen, ĉi-foje, sentante ke la sekura situacio en Hanojo estas taŭga por fizike kunveni, organizantoj preparis interesan, enhavoriĉan programon. Pli ol 100 personoj partoprenis en la Zamenhofa tago en Hanojo, inkluzive de esperantistoj loĝantaj en Hanojo kaj iliaj familianoj, karuloj, gastoj, kaj ankaŭ delegitoj de la Vjetnama Unio de Amikecaj Organizoj (VUAO) kaj la Hanoja Unio de Amikecaj Organizoj (HUAO). Estis ankaŭ unu eksterlanda gasto, kiu partoprenis, nome s-ino Juliana Vas-Szegedi el Hungario.

La programo estis ĝoja, viglega tuj de la komenco per arta programo gvidita de la E-Societo. Post afabla parolo de s-ro Nguyen Van Loi, la prezidanto de VEA, pri la signifo de la Zamenhofa tago, ĉiuj starante, respektante, kaj serioze kune kantis la vjetnaman nacian himnon kaj ankaŭ la esperantan himnon *La Espero*. Plej grava parto estis la prelego de s-ino Nguyen Thi Phuong Mai, la prezidantino de HanEA, pri tutlanda Esperanto-agado en la jaro 2020, rezultoj gajnitaj, kaj pri la planoj por la jaro 2021 de la vjetnama esperantistaro.

Ĉi-okaze, tri novaj societoj kun junaj komencantoj sin prezentis kaj aliĝis kiel oficialaj novaj membroj de HanEA. Delegitoj de VUAO kaj HUAO laŭvice parolis kaj gratulis al la Esperanto-asocioj pro la bona kaj utila paŝo, ke HanEA fondis KK, komunan Esperanto-kunvenejon ĉe la oficejo de la jurista firmao APRA, kaj promesis multflanke subteni kaj helpi al nia asocio pri ĉiaj agadoj dum la venonta jaro.

Multaj gratulatestiloj estis disdonitaj al la plej aktivaj grupoj kaj membroj de la asocio. Diplomojn pri la novembra *Sumoo* (organizata de Hori Jasuo el Japanio) ankaŭ ricevis 8 vjetnamaj venkintaj “luktistoj.” Poste, okazis tre interesa programeto pri Esperanto-vortludoj, dum kiu aro da premioj estis disdonitaj al tiuj, kiuj donis ĝustajn respondojn.

Bongusta bankedo kaj komunaj fotoj fermis tre emociigan feston. Enbusiĝante kaj revenante al la urbocentro, ĉiuj senĉese kantis, iom laciĝis tamen sin kontentigis.

Ha Nguyen

renkontiĝo en Ĵuraso

La 6-a Esperanto-staĝo en Metabief

La aranĝo okazis de la 23-a ĝis la 29-a de aŭgusto 2020 en montareca pejzaĝo de ĵurasa regiono en la vilaĝo Metabief proksime de la svisa limo. La aranĝon organizas la klubo de «Esperanto Chalonnais» sub la gvidado de Anne-Marie Ferrier jam la sesan fojon. Tiu ĉi jaro estos memorata kiel la jaro de tutmonda pandemio Kovim-19 (kronvirusa malsano 2019).

Ni loĝis en montara junulara gastejo Les Sapins de l'Amitié (La abioj de Amikeco), kiun prizorgas la asocio Claj (Clubs de loisirs et d'action de la jeunesse). La direktoro Djemel Zeffane afable bonvenigis nin kaj donis informojn pri la domo kaj pri la striktaj kondiĉoj pro la Kronviruso. Ni devis uzi maskojn, krom dum la manĝado kaj dum la instruado. Ekster la domo estis laŭvola uzado de ili.

La unua vespero komenciĝis per la bonveniga aperitivo kaj poste sekvis prezentado de la ĉeestantoj. La aranĝon partoprenis dudek tri geesperantistoj el Francio kaj unu el Svislando. La programo konsistis el matenaj kaj antaŭvesperaj E-kursoj, posttagmezaj ekskursoj al diversaj lokoj kaj la vesperoj estis dediĉitaj al prelegoj aŭ ludoj. Per diversaj ekskursoj la partoprenantoj povis malkovri interesan regionon, promeni en la ĉirkaŭaĵo, bicikli al diversaj partoj en tiu angulo situanta proksime al Svislando. Agrablaj por rigardi estis matenaj sunleviĝoj, vesperaj sunsubiroj kaj unufoje eĉ ĉielarko beligis la horizonton.

Plej fluajn parolantojn Renée Triolle instigis al legado de diversaj tekstoj kaj sekvis diskutado. Ni traktis diversajn temojn: pri rubaĵoj, kafo, topinamburo, pandemio, atomcentraloj, sekreta vivo de lavmaŝinoj, Marjorie Boulton, judoj kaj holokaŭsto, indiĝenaj lingvoj en Sudameriko, mikrokreditoj, ktp. Ne mankis iom da gramatika ekzercado. Luc Allemand kaj Jacqueline Poux gvidis kurson por progresantoj. Libroservo proponis E-librojn. Andreo Grossmann prezentis kajerojn de TAKE pri konstruado.

Foto: Floréal Gabalda

Post la bona kaj abunda tagmanĝo ni povis elekti diversajn ekskursojn. Interesa estis vizito de la mezepoka kastelo Fort de Joux transformita al fortikaĵo. Ĝi havas la plej profundan puton (120 metrojn) en Eŭropo. Ne malpli interesa estis vizito al grotoj de Vallorbe, situantaj en Svislando. La kavernoj estiĝis pro la subtera elfluo de Orbe el la lago de Joux. En Svislando ni vizitis ankaŭ la muzeon Baud de mekanikaj muzikiloj. Kelkaj el ili estas veraj unikaĵoj.

Alia interesa vizito gvidis nin al la fromaĝejo Marcel Petite. Fort Saint Antoine estas malnova militfortikaĵo transformita al kelo por maturigado de la fromaĝo Comté. Ĝi estas unu el la plej ŝatataj fromaĝoj. Impresis altaj stokoj da plurkilogramaj fromaĝ-diskoj. Feliĉe la laboro estas aŭtomatizata.

En la «Domo de la rezervejo» sur areo je 500 m² estas instalitaj interagaj ekspozicioj dediĉitaj al faŭno kaj flaŭro de la ĵurasa montaro. En proksimeco oni povas promeni ĉe la lagoj de Remoray kaj de Saint-Point, kiuj estas bone rimarkeblaj el belvidejo en alteco je 940 metroj. Kelkaj el ni biciklis al pli foraj lokoj. En Metabief ni vizitis fromaĝejon de Mont d'Or, kie oni

povas aĉeti diversajn fromaĝojn kaj aliajn regionajn produktaĵojn.

Ĵaŭde ni havis la plezuron akcepti viziton de Mireille Grosjean kun amikino ŝia. Mirejo regalis nin per ĉokoladaj bomboj «Merci». Venis ankaŭ du instruistoj: Emmanuel Desbrières kaj Alexandre André. Ili instruas en francaj lernejoj kaj rakontis al ni pri siaj spertoj pri enkonduko de Esperanto, pri interŝanĝoj kun aliaj lernejoj kaj pri vojaĝo kun lernantoj al Slovenio.

Vespere Renée Triolle prelegis pri la interesa vivo de Victor Lebrun, kiu estis franca esperantisto kaj iama sekretario de Leo Tolstoj. Alia ŝia prelego temis pri famaj virinoj en Esperantujo. Luc Allemand rakontis kaj per bildoj ilustris sian vojaĝon per biciklo ĉirkaŭ la Nigra maro. Alian interesan (kvarmonatan) vojaĝadon per ĉevalo prezentis Nathalie Rigault. Ni ankaŭ ĝuis ludadon de liro fare de Luc Allemand.

Post longa tempo sen fizikaj E-renkontiĝoj ni povis ĝui agrablan semajnon en bona familia etoso.

Liba Gabalda

Universitata publika agado en Turkio

Kadre de la prezenta serio de *Simpozio pri Kultura Memoro* organizita de Esplorcentro pri Historia kaj Kultura Heredaĵo de la Universitato Hacettepe (HÜTKAM), okazis frue en februaro informplenaj prezentaĵoj:

- D-ro kaj universitata preleganto s-ino Başak Aray faris prezenton pri *Diskutoj pri Internacia Helplingvo* (ĉefe pri Esperanto)
- D-ro s-ino Pinar Sel faris prezenton pri *La historio de Esperanto en Turkio*.

En la prezento partoprenis preskaŭ 100 homoj, kiuj plejparte estis akademianoj. Ili estis malfermitaj al ĉiuj kaj daŭris preskaŭ 2 horojn en la turka lingvo pere de la platformo Zoom.

Turka Stelo

Ĉiumonate aperas de kelkaj jaroj la bulteno *Turka stelo*. La redaktoro estas Vasil Kadifeli. Vidu <https://esperantoturkiye.wordpress.com>
La revuo estas senpaga kaj malfermita al ĉiuj, sed se vi sendos vian retpoŝt-

adreson ni sendos la revueton en la komenco de ĉiu monato al via leterkesto aŭtomate. Tiel ni scios la nombron de niaj legantoj kaj ni ankaŭ povos sendi anonc-mesaĝojn al la tuta grupo.

Tago de patrino lingvo

Ankaŭ en Turkio oni zorgis pri la tago de la patrino lingvo. Jen afiŝo realigita por tiu okazo:

Revuo Irana Esperantisto

Aperis la 35-a numero de la "Irana Esperantisto" revuo

Afiŝita en 05/01/2021 de Esperanto Türkiye

La revuo *Irana Esperantisto* decidis aperigi artikolojn en minoritataj lingvoj de Irano. En la aŭtuna numero aperis artikoloj en la araba kaj kurda lingvoj. Ambaŭ lingvoj estas vaste parolataj ekster Irano kaj antaŭe ne havis tiun ŝancon. Artikoloj por venontaj numeroj estas ege bonvenaj.

Oni povas havi la 35-an numeron de *Irana Esperantisto* revuo el la jena ligilo:
<https://dl.espero.ir/revuo/IE-35.pdf>

Instruado en Mongolio

Saluton, karaj kunagantoj por disvastigi Esperanton!

Mi volas sciigi al vi ĉiuj ĝojigan informon. Laŭ mia opinio, nuntempe en la teknologia jarcento disvastigi Esperanton pli facilas ol antaŭe, ĉar nun en moderna tempo ĉiu homo/civitano/precipe gejunuloj uzas smartfonojn kaj poŝtelefonojn.

Jen ekzemplo de mia propra sperto: antaŭ du semajnoj mi ekkomencis ripete aperigi mez-ampleksan anonceton en la du apartaj tutlandaj anonc-gazetoj, kiuj estas nomataj "Шуурхай зар" www.Shuurkhaizar.mn kaj "Зар мэдээ сурталчилгаа" www.zarmedee.mn (ZARMEDEENEWS PAPER ĉe FB) pri ESPERANTO-KURSO por la mongol-lingvaj uzantoj de smartfonoj kaj poŝtelefonoj.

Mi provas instrui Esperanton helpe de smartfono el la fora distanco tra tuta Mongolujo, precipe por junaj gelernantoj emfazante, ke gelernantoj devas elŝuti apon de esperantaj literoj (= klavaron) el la PLAY STORE!

Tiuj du lokaj gazetoj aperigis mian anoncon pri Esperanto-kurso kaj aperigos ripete (trifoje) en venontaj semajnoj. Jen mia provo por instrui kaj por disvastigi Esperanton tra tuta Mongolio. Kaj ankaŭ tio estas unua provo de Esperanto-kurso helpe de smartfonoj per mesaĝoj.

Kaj mi volas scii, ĉu iu antaŭe aŭ nun provis similan agadon? Ĉu iu havas saman sperton?

shuurkhaizar.mn

Shuurkhaizar Шуурхай зарын сан

 Shuurkhaizar.mn

Turneoj

Sinteza raporto pri la turneo de Suzanne Roy

La unumonata prelegvojaĝo komenciĝis la 4an de januaro 2020 en Luksemburgo. Suzanne Roy poste veturis ĝis Belgio por viziti la klubojn en Liège, Antverpeno kaj Bruselo. La posta itinero okazis en Francio: Lille, Amiens, Paris, Hérouville, Saint-Malo, Rennes, Douarnenez, La-Roche-sur-Yon, Bourges, Châteauroux.

Ĉu la klubanoj de Bourg-en-Bresse, lasta etapo, akceptis ege la can preleganton pro tro da kilometroj, tro da restoracioj, tro da prelegoj, tro da ŝablonaj demandoj kaj respondoj, tro da turismo? Tute ne! Tute male! Ili atestis, ke Suzanne esprimis siajn viglecon, scivolemon, humuron kiel en la unua tago. Ju pli da etapoj des pli da energio kaj entuziasmo!

Naŭ el la 13 kluboj organizis publikan kunvenon kun proksimume 220 personoj (el ili 100 ne scipovis Esperanton). En Amiens, Suzanne prelegis antaŭ 50 geknaboj, de 9 ĝis 10 jaraĝaj. En Hérouville, la urba biblioteko (en kunlaboro kun la loka E-o klubo kaj asocio “Calvados Québec”) kaptis la okazon por organizi posttagmezon pri Kebekio kun interveno de dua preleganto pri historio de la unuaj normandaj migrintoj al Kanado, gustumado de kebekaj dolĉaĵoj, kaj eta koncerto. Pli ol 50 homoj ĉeestis la programon. En Douarnenez, Suzanne partoprenis lingvan kafejon.

Saint-Malo, Bourges kaj Paris ne sukcesis altiri ne-esperantistan publikon en sia publika kunveno. Lille, Rennes kaj Bruselo organizis aranĝon nur por lokaj esperantistoj. Esperantistoj venis de proksima Limousin por ĉeesti la prelegon en Châteauroux. La kluboj reklamis la aranĝojn en lokaj gazetoj aŭ sur sia Facebook-paĝo, ankaŭ en “Eventa Servo”. Radio France Bleue intervjuis Maryvonne Houvriez por reklami la publikajn kunvenojn en Bourges kaj Châteauroux. Tamen postprelegaj raportoj videble nenie aperis en la gazetaro.

Kiel unu el la ĉefaj organizantoj de la ĉi-jara Universala Kongreso en Montrealo, Suzanne prezentis ĝiajn turismajn aranĝojn, sed Liège bedaŭris, ke ties prezoj ne estis indikitaj.

Suzanne Roy en Luksemburgo. Foto: Brian Moon

Suzanne Roy prelegas dum la Novjara Renkontiĝo. Foto: Brian Moon

Kvazaŭ ĉiuj kluboj ankaŭ petis, ke ŝi prezentu la lingvan situacion en Kebekio kaj en Kanado. Tre ofte, la prelegoj okazis en la franca kun komparo kun la kebekaj.

Kiel atestis Antverpeno, kie la loĝantoj majoritate sin esprimas en la flandra, Suzanne ankaŭ faris “*bonan prelegon en alt-nivela Esperanto*”, “*tre interesa prelego*” (Bourges), “*ege interese, tre bona prelegantino, multe da demandoj*” (Châteauroux), “*ege plaĉis al la ĉeestantoj, ni eĉ devis haltigi Suzanne por manĝi ne tro malfrue*” (Bourg-en-Bresse), “*plaĉis al ĉiuj*” (Bruselo). “*bone preparita prelego, fotoj, sondosieroj pri la lingvaj niveloj. Tre bone regata temo*” (Lille).

Ni ne scias, kiom da ĉeestintoj finfine decidis aliĝi al U.K. post la interveno de Suzanne, sed ni certas, ke plej multaj el ili iom lernis pri la “Bela Provinco” kaj ĝuis tiun momenton kun multtalenta preleganto kaj afabla gasto (“*estis tre agrable gastigi ŝin*”, Luksemburgo). Dankon al vi, Suzanne!

Lecionoj por venontaj prelegvojaĝoj

Luksemburgo, kiel unua etapo, ne povis organizi publikan kunvenon pro datoj tro proksimaj de la jarfinaj festoj. Samkiale, Liège (dua etapo) mistrakis kunlaboron kun profesoro pri lingvistiko pro ekzamena periodo. La elekto de alia periodo flanke de Suzanne ne eblis, ĉar ŝia turneo okazis tuj post jarfina aranĝo en Germanio, kaj estas efektive grave pripensi la turneajn datojn (la lernejoj ferioj en Francio ĝenerale okazas dum pluraj sinsekvaj semajnoj kaj ofte ĝenas por organizi senzigzagan itineron).

Amiens bedaŭris, ke la temo pritraktita ne kongruis kun la temo petita de la klubo. El tio, ni povas eble dedukti, ke la unua reklammesaĝo enhavu precizajn prelegtemojn kaj ke ĉiu klubo sufiĉe frue rilatu kun la preleganto por interkonsenti pri sia loka aranĝo (la turnea adresaro, adresita al la definitive elektitaj kluboj, ĉiam enhavas la retan adreson de la preleganto).

Yves NICOLAS

La 14-a Mediteranea Esperanto-Semajno en Les Issambres

29.2.2020 - 7.3.2020

La lastan superjaran tagon de februaro, la belega hotelo kaj feriejo Val d'Esquière en Les Issambres akceptis centon da esperantistoj el diversaj landoj. Pro la kronvira malsano Covid-19, disvastiĝinta fine de decembro en Ĉinio en la urbo Wuhan kelkaj rezignis sian partoprenon. La viruso atingis Eŭropon en februaro kaj rapide disvastiĝis en pluraj landoj kaj poste furoris precipe en Italio. Pro ĝi okazis nekutima situacio: ĉe la alveno en aero ŝvebis nur flugantaj ki-soj sen ĉirkaŭbrakoj. Venis esperantistoj el Francio, Belgio, Hispanio, Svedio, Italio, Finnlando kaj Rusio. Kun Katerina Arbekova el la urbo Novosibirsk, (kiu gvidis pasintjare la E-kurson) venis grupeto da gejunuloj, kiuj kun granda entuziasmo ĝuis kaj praktikis Esperanton.

La direktoro de la hotelo, S-ro Sylvain Ceccoto, bonvenigis nin sabate antaŭ la vespermango per aperitivo kaj deziris al ni agrablan restadon. La feriejo proponis diversajn programerojn, kiujn ni povis partopreni: diversajn ludojn, arkopafadon, kvizon, malstreĉigan gimnastikon, loterion, minigolfon, ekskursojn, dancadon kaj aliajn amuzaĵojn.

Ankaŭ nia tutsemajna programo estis riĉa. Okazis kvar diversnivelaĵoj kursoj pri Esperanto. Komencantojn instruis Christine Graissaguel; tiujn, kiuj jam lernis kaj komprenas la lingvon gvidis

Elisabeth Ledru (Elinjo). Pli lingve progresintajn partoprenantojn paroligis Nina Korĵenevskaja, kaj por la plej spertaj Mikaelo Bronŝtejn pretigis varian programon: iom da gramatiko, kvizo, ŝercoj, kantado kun akompano de gitaro. Krome li donis al ni multajn informojn pri soveta Esperanto-movado kaj pri famkonataj rusaj esperantistoj. Ĉiuj kursoj agrable disvolviĝis, kaj la lernantoj estis kontentaj. Dum la paŭzoj Monique Prezioso kaj Simone Marlier pretigis kaj servis al ni kafon, diversajn infuzaĵojn kaj biskvitojn.

Oni vizitis la urbojn Fréjus kaj Roquebrune-sur-Argens. Iuj individue veturis al Saint-Tropez, kiu distancas nur dek kilometrojn de Les Issambres. Pro pluvo kaj forta vento la vizito al la lagetoj Villepey ne povis okazi. Tiam estis proponataj diversaj tabulludoj, kun la intenco pliprofundi la konon de Esperanto. Survoje laŭ la marbordo al la urbeto Biot, kie ni vizitis vitrofabrikon, ni admiris belan pejzaĝon. Agrable estis admiri la sunleviĝon ĉe la proksima haveneto de Les Issambres, kie la mevoj salutas kaj adiaŭas la spektantojn. Dum la libera posttagmezo ni povis ludi kartojn aŭ promeni en la ĉirkaŭaĵo. Ĉe la marbordo en salono Batterie estis interesa ekspozicio pri la aviadisto, esploristo kaj verkisto Antoine de Saint-Exupéry, kiu loĝis en la regiono. En la loka ĵurnalo *Var-Matin*

aperis artikolo pri nia aranĝo kun komuna foto.

Vespere ni ĝuis gitar-koncerton de Mikaelo Bronŝtejn, Nina Korĵenevskaja montris belajn bildojn de la pentristo Konstantin Vasilyev (1942-1976), kaj kun Nina Cvileneva ŝi prezentis al ni la urbon Ufa kaj ties folklorajn ensemblojn. Pri la urbo Volgograd prezentis filmon Tatiana Vtorova. Raïta Pyhälä rakontis pri la artisto Yrjö Saarinen kaj montris liajn pentraĵojn. Gunnar Olsson prezentis al ni bildojn pri sia kolekto de cent tri akordionoj. Ángel Garcia per filmo invitis nin al la ĉi-jara hispana kongreso, kiu okazos en la pitoreska urbeto Comillas proksime al Santander. Edmond Plutniak parolis pri "Eta Pollando en Norda Francio". Temas pri poloj invitataj enmigri Francion komence de la 20-a jarcento por labori en karbo-minejoj. Ni eksciis pri iliaj malfacilaĵoj, kutimoj, folkloro, kristnaskaj, paskaj kaj geedziĝaj festoj, pri dancoj, sporto, kuirarto. Li entuziasme rakontis pri ĉiuj interesaĵoj. Je la fino gaja muziko dancigis la ĉeestantojn.

Dum la adiaŭa vespero ĉiuj kursgvidantoj pretigis programerojn por distriĝo. Sonis kantoj kaj ni spektis amuzajn teatraĵetojn, skeĉojn, kvizon. Je la fino mi invitis la partoprenantojn al la fervojista kongreso okazonta en Frankfurto ĉe Odoro. Poste ni gratulis kaj pridonacis la kursgvidantojn kaj la organizantojn de la evento. Ne mankis kutima loterio kaj dancado kun akompano de akordiona muziko fare de la filinoj Prezioso.

Necesas danki al la organizantoj de la evento, al Christine Graissaguel kaj al la familio Prezioso, kiuj ĉiam estas pretaj helpi. Do, kun pacienco ni atendas novan inviton venontjare al tiu agrabla loko, kie floras mimozoj kaj kie oni bonege manĝas.

Liba Gabalda

Foto: Liba Gabalda

Februare en KVINPETALO

Jam en oktobro 2019 mi partoprenis, kadre de mia lernado post reveno al Esperanto, kurson en la Centro Kvinpetalo. Tiu kurso estis gvidata de Katalin Kováts. Pri tio mi rakontis en artikolo publikigita en la numero 604 de tiu ĉi revuo. Kaj la kurso, kaj la restado multe plaĉis al mi. Tiam mi eksciis, ke estos organizata komence de 2020 alia semajna kurso. Do mi tuj decidis denove partopreni.

Dum tiu semajno, kiu okazis je la fino de februaro, du malsimilaj kursoj estis proponataj :

- unu koncernis komencintojn kaj progresantojn, ĝin gvidis Catherine Kremer.
- la duan, “trianivelaj studoj” gvidis Brian Moon.

Do ĉifoje min akompanis mia edzino. Kiel mi, ŝi revenis al Esperanto en 2018. Pro manko de tempo, ŝi ne povas lerni tiom ofte kiom mi. Ŝi partoprenis la kurson por progresantoj kaj mi tiun, kiu temis pri la studprogramo de la triagrada ekzameno “Atesto pri Supera Lernado” de Franca Esperanto-Instituto.

Tamen, mia celo ne estis min prepari al tiu altnivela ekzameno sed nur plibonigi mian nivelon, perspektive al la aprila KER-ekzameno C1.

Tiun duan kurson 4 personoj partoprenis. Neniu celis la Ateston pri Supera Lernado.

Ĉiuj estis preskaŭ samnivelaj. Tio permesis bonan kolektivan lernadon.

Dum la du unuaj tagoj, la kurso temis pri tradukado de literaturaj tekstoj. El tiuj tekstoj, mi ŝatus mencii leteron skibitan de sinjorino de Sévigné al sinjorino de Grignan. Mi devas konfesi ke eĉ franclingve mi multe penis por kompreni la enhavon de tiu letero!

Por ĝuste traduki literaturon, oni devas enmergiĝi en la epokon, en la lokon, en la etoson de la verko. La tradukado de vorto al

vorto ĉiam igas aĉan rezulton. Estas arto (kiun mi tute ne posedas!) fidele traduki, respektante la ideojn kaj la spiriton de la originala verko.

Tiuj tradukekzercoj ne estis facilaj sed certe ege utilaj.

Dum la dua parto de la kurso, ni interesiĝis pri la esperanta literaturo. Kvar libroj kaj ilia aŭtoro estis la temo de tiu parto, ĉiuj libroj estas legindaj. Tiuj libroj estas: *La Bona Lingvo* de Claude Piron, *La Zamenhof-strato*, pri la vivo de L.C. Zaleski-Zamenhof, de Roman Dobrzyński, *Viktimoj* de Julio Baghy kaj *Ne ekzistas verdaj steloj* de Liven Dek.

Kvin personoj, ĉiuj progresantoj, partoprenis la alian kurson kiu konsistis el gramatikaj ekzercoj, diktaĵoj, legadoj, edukaj ludoj. Ĉiuj partoprenintoj multe ŝatis tiun kurson.

Dufoje dum la semajno, Brian kondukis nin al la vilaĝaj vidindaĵoj, el kiuj tipa tombejo, kastelo kaj belaj grandaj burĝaj domoj. Tiu ĉi vilaĝo, Bouresse, estas tute malgranda (nur kelkcentoj da loĝantoj) sed, tamen, troviĝas en ĝi diversaj vendejoj, restoracio, poŝtoŝtanco kaj eĉ kulturdometo. Tio estas nun malofta en francaj etaj vilaĝoj.

Dum la semajno okazis nia 50a datreveno de geedziĝo. Kompreneble, ni festis ĝin familie antaŭ kaj post la staĝo.

Por celebri ĉi tiun specialan eventon, ni kunportis du botelojn de nia loka kaj fama vino, ĉampano, kaj lokajn rozkolorajn kukojn “Biscuits roses de Reims”. Do, ni festis ĵaudon vespere. Ni ricevis donacojn de la grupo kaj Morine, unu el la partoprenintoj, kantis al ni belajn amorkantojn. Ĉi tiu amikega vespero longe restos en nia koro.

Paul Quevy-Lefevre

Foto: Brian Moon

Nova estraro, novaj perspektivoj

En 2020, pro la sana situacio, la membrokunveno planita en junio 2020 en Parizo estis prokrastita ĝis la 12a de septembro. Malkiel kutime, nur malmultaj personoj povis kunsidi en la pariza salono, do por la unua fojo, la plejmulto kunvenis rete.

La komitato estis parte renovigita. Ok membroj estis elektitaj aŭ reelektitaj por reprezenti la membrojn de la asocio: Alexandre André, Véronique Bichon, Bruno Flochon, Xavier Godivier, Vincent Jacques, Aleks Kadar, Emmanuelle Richard kaj Éric Streichemberger.

La postan tagon okazis – ankaŭ parte en la sidejo, parte rete – la unua komitatkunveno de la nova komitato. Nova estraro estis elektita:

Prezidanto: Bruno Flochon
 Vicprezidanto: Maurice Juy
 Kasisto: Jean-Lucien Mazeau
 Vickasisto: Armand Salek
 Ĝenerala sekretario: Emmanuelle Richard
 Vicsekretario: Eric Streichemberger
 Estrarano: Aleks André
 Estrarano: Xavier Godivier

Ne eblis fari foton de la tuta estraro, tamen jen ekrankopio de la tuta estraro, farita dum la decembra estrarkunveno. Tiu kunveno okazis rete, kio estas kutima por tia kunveno.

La tuta listo de komitatanoj troviĝas ĉe
<https://esperanto-france.org/administration>

Le Conseil d'administration

Le Conseil d'administration d'Espéranto-France se compose de :

- 13 représentants des membres individuellement réélects pour un mandat de 2 ans lors de l'assemblée générale annuelle,
- un représentant pour chaque association adhérente (délégation régionale ou association spécialisée)

Il veille au bon fonctionnement de l'association dans le cadre des compétences définies en assemblée générale, ainsi qu'à l'élaboration des projets sociaux.

N°	photo	nom	rôle
1		Alexandre André	représentant des membres au Conseil d'administration d'Espéranto-France
2		Véronique Bichon	représentante des membres au Conseil d'administration d'Espéranto-France
3		Bruno Flochon	représentant des membres au Conseil d'administration d'Espéranto-France
4		Xavier Godivier	représentant des membres au Conseil d'administration d'Espéranto-France
5		Vincent Jacques	représentant des membres au Conseil d'administration d'Espéranto-France
6		Aleks Kadar	représentant des membres au Conseil d'administration d'Espéranto-France
7		Emmanuelle Richard	représentante des membres au Conseil d'administration d'Espéranto-France
8		Eric Streichemberger	représentant des membres au Conseil d'administration d'Espéranto-France
9		Jean-Lucien Mazeau	représentant des membres au Conseil d'administration d'Espéranto-France
10		Armand Salek	représentant des membres au Conseil d'administration d'Espéranto-France
11		Maurice Juy	représentant des membres au Conseil d'administration d'Espéranto-France
12		Éric Streichemberger	représentant des membres au Conseil d'administration d'Espéranto-France
13		Véronique Bichon	représentante des membres au Conseil d'administration d'Espéranto-France

Ankaŭ legeblas rete la lumbildaro prezentita dum la membrokunveno, la jara raporto kaj la financa raporto:
<https://esperanto-france.org/assemblee-generale-2020>

Reta kunveno de la estraro

En oktobro kaj novembro 2020, Espéranto-France faris enketon celantan la membrojn de la asocio kaj ankaŭ ĉiujn interesatojn.

La demandoj estis la jenaj:

1. Kiujn servojn vi ŝatus, ke Espéranto-France proponu al la membroj?
2. Kiun agadprojetkon vi proponas?
3. Laŭ vi, Espéranto-France devas prioritare zorgi pri: komunikado al ekstera publiko kaj varbado / rilatoj kun la gazetaro / komunikado kun la membroj / agado ĉe UNESKO / produktado de instrumaterialoj / instruado pri kiel instrui Esperanton / instruado pri kiel komuniki al ekstera publiko / libroservo / eldonado de libroj
4. Ĉu vi havas aliajn proponojn aŭ deziras aldoni detalojn?
5. Ĉu vi pensas, ke utilis renovigi aŭ modernigi la logotipon de la asocio?
6. Ĉu vi pretas helpi kaj kiel?

Ni ricevis ne multajn respondojn, tamen ili estis sufiĉe interesaj por helpi nin prilabori pri nia agadplano. Ni tre dankas al la respondintoj.

La plej dezirataj servoj estas: disponigo de informmaterialo, retadreson, facile uzeblaj informadikaj iloj por la lokaj asocioj (retejo, dissendolisto, administrado de la membroj), adresaro de lokaj kluboj, pli efika reta butikoj, regulaj retaj kunvenoj, instruado pri kiel mastrumi retejon, komuniki tra sociaj retoj, verki artikolojn por Vikipedio, ktp., libroprunto.

Kelkaj el tiuj eblecoj jam ekzistas, aliaj estos baldaŭ disponeblaj.

La prioritataj taskoj estas, laŭ la respondintoj: informado, gazetaraj rilatoj, trejnado, instruado, eldonado. Malpli grava estas la politika premado.

Malmultaj homoj taksas la renovigon de la logotipo necesa.

Jam disponeblas...

Ĉiu membro havas retadreson kiel

antaŭnomo.nomo@esperanto-france.org

Por pliaj informoj, bonvolu skribi al info@esperanto-france.org

Adresaro de kursoj, eventoj, lokaj kluboj estas en nia retejo <https://esperanto-france.org> en la parto «L'espéranto près de chez vous». Vidu detalojn ĉi-sube.

Libroprunto de libroj eblas en la sidejo.

Baldaŭ aperos...

Nova reta butikoj, kiu estos facile uzebla kaj kiu uzos modernajn retajn ilojn.

Serio de retaj eventoj (jam okazis unu en decembro 2020 okaze de la Festo de Esperanto, kaj la venonta okazos en printempo 2021).

En la laborplano de Espéranto-France estas ankaŭ: organizo de kunvenoj pri strategio de niaj agoj pri kiel informi, instrui, ktp. ne nur por informi kiel fari sed ankaŭ por diskuti pri nia celoj; helpo al eldono aŭ reeldono de tradukitaj verkoj kaj helpo al produktado de originalaj verkoj.

la estraro de Espéranto-France

Kiel uzi la adresaron de kursoj, eventoj, lokaj kluboj?

En la retejo de Esperanto-France (esperanto-france.org), rigardu la parton **L'espéranto près de chez vous**.

Elektu la departementon en la listo, kaj tiam aperos listo de eventoj, kursoj kaj kluboj en tiu loko.

Fine de la listo estas butono, kiu ebligas al vi aldoni informojn pri la eventoj kaj kursoj en via departemento. Ekzemple:

> ENREGISTRER UNE NOUVELLE ACTIVITÉ DANS LE DÉPARTEMENT : VAR

Alklaku tiun butonon por aliri al la demandaro, kie vi povos registri informojn pri evento aŭ kurso.

Ni antaŭdankas al ĉiuj, kiuj uzos tiun ilon kaj tiel farigos ĝin pli efika kaj utila.

Ĉiuj enskatoligitaj! Ĉu retkolibroj efike lukta kontraŭ Zumlaceco?

Jam de pluraj monatoj, ĉiu inter ni devas suferi la mankon de homaj rilatoj. Fakte, iom post iom, ni adaptiĝis kaj daŭre adaptiĝas al la situacio kaŭzita de la trudizoliĝo.

Dum la unua trudizoliĝo, komencita en marto 2020, mi same kiel multaj amikoj unue sentis konsternon. Ĉio en nia vivo haltis kaj ni devis trovi novajn manierojn labori, vivi kaj havi liberan tempon. Fakte ni ĉiuj havis ege pli da libera tempo ol antaŭe: ĉiuj rilatoj kun amikoj kaj diversaj tipoj de konatuloj tuj ĉesis. Ekde tiu momento, kelkaj provis transloki en sian personan vivon tion, kion ili jam spertis en profesia medio: la virtuala kunveno.

Dum la lasta printempo, ĉefe dum la trudizoliĝo de marto ĝis majo, ni spertis pli kaj pli da entrudiĝo de teknikaj rimedoj en ĉiujn partojn de nia vivo. Mi laboras sole kaj hejme jam de pluraj jaroj kaj jam estis al kutimiĝinta al retaj kunvenoj, ofte per GoToMeeting aŭ per Webex. Mi jam ankaŭ havis vidinteragojn per Skype aŭ per WhatsApp. Kaŭze de la trudizoliĝo, ni ĉiuj serĉis kiel efike vide interagi kun aliuloj. La ĉefa celo estis konservi kontakton kun familianoj, amikoj kaj diversaj konatuloj, ekzemple kun niaj Esperantaj grupoj. Ni provis diversajn ilojn: Facetime, WhatsApp, Skype, Jitsi... Kaj multaj fine uzis Zoom, Google Meet aŭ Microsoft Teams.

Unu el la efikoj de la sankrizo estas la plialtiĝo de la teknika nivelo de multaj homoj. Ĉar simplaj fizikaj naturaj interagoj ne plu eblas, multaj homoj, kiuj ne kutimis interagi per komputilo, ekuzis tiujn ilojn kaj nun sufiĉe bone regas ilin. Nun,

Zumkunvenoj iĝas parto de nia ĉiutaga vivo. Ni starigas ilin por multe da diversaj celoj: vidi familianojn sendepende de ilia vivloko, ĉu proksima ĉu sur alia kontinento, doni kursojn, diskuti kun amikoj pri diversaj temoj, sekvi prelegojn kaj debatojn, havi aperitivon, sekvi nudajn jogkursojn, debati kadre de diversaj asocioj, ktp.

Mi pli kaj pli al kutimiĝas interagi nur kun enskatoligitaj vizaĝoj.

En Esperantujo, se oni uzas «Eventan Servon», la retejon, kiu listigas multajn Esperantajn eventojn tutmonde, oni ofte vidas ĉirkaŭ dek retkunvenojn tage.

La afero iĝas tiel kutima por ĉiuj, ke JoMo nun kantas «Ĉu vi volas Skajpi?» anstataŭ sia kutima «Ĉu vi volas danci?»

Tiel granda propono de oportunecoj interagi kun aliuloj ŝanĝis kelkajn esperantistojn en retkolibroj! Same kiel la kolibroj, ili konstante kaj rapide flugas kaj flugas inter diversaj retkunvenoj. Ili estas tiel okupataj inter abundaj retkunvenoj, ke ili partoprenas en ili dum nur kelkaj minutoj, adaptas siajn kameraon kaj mikrofonon, salutas aliajn retkolibrojn, kiujn ili jam renkontis en diversaj kunvenoj pli frue dum la sama tago, kaj tuj foriras: ili volas tuj flugi al alia retkunveno!

Aliflanke, multaj homoj nun suferas pri Zumlaceco. Tiu malsano estas bone dokumentita, ĉefe de usonanoj. Retkunvenoj estas laciĝaj, ĉar oni devas esti ege pli koncentrita sur la bildoj kaj la sono ol kiam oni reale renkontas homojn. Krome, dum normalaj konversacioj, oni multe komprenas per la korpolingvo eĉ sen rimarki ĝin. Sur ekrano, oni vidas nur la vizaĝon, kaj ofte eĉ ne bone! Oni devas esti ege pli atentema por sekvi konversacion per retaj iloj. Kroma premo estas, ke per tiuj iloj, ni konstante vidas nin mem kaj pro tio zorgas pri niaj propraj vizaĝoj kaj aspekto. Tiuj interagoj estas pezaj por niaj cerbaj rimedoj. Fakte la retkunvenoj helpas nin travivi izoliĝan periodon. Sed la risko sperti Zumlacecon pligrandiĝas...

Thierry Spanjaard

Tiu artikolo aperis en *Esperanto-Provence* 123, vintro 2020-2021. Dankon al la redaktoro kaj al Thierry pro la rajtigo publikigi ĝin en LME.

Bonvenon! Laŭra kaj Petro malkovras Esperanton

Ne nur por junuloj, sed ankaŭ por ĉiuj esperantistoj aperis interesa libro, kiu en kelkaj paĝoj bonege prezentas la fundamentajn karakterizaĵojn de Esperanto. Temas pri bone elpensita rakonto, fakte aventuro de junuloj, kiu nuntempe okazas. Gefratoj rakontas kiel ili malkovris kaj lernis Esperanton, fondis klubon, kaj praktikas, travivas tiun vivsperton. Ĉu lernolibro?

Ne vere, tamen la pedagogoj certe trovos rimedojn por uzi ĝin dum kursoj de Esperanto.

Federico Gobbo, kiu instruas en universitato, estis invitita prezenti Esperanton en mezlernejo al junuloj inter 11 kaj 14 jaroj. Por ilustriti tion, mankas libro de la nuna epoko, do io nova, freŝa kaj moĝosa. La defio estis verki ion, kio montras trajtojn de la historio de Esperanto, elementojn de ĝia kulturo kaj kernojn de la humanismaj ideoj de Zamenhof. Tio ankaŭ ne estu teda, rigida kaj enua. Por plenumi tiun taskon Federico Gobbo konstruis interesan intrigon, situante ĝin en la nuna vivstilo de bitgeneracioj sen perdi la fadenon por sukcese atingi siajn celojn.

La rakonto estas bonege subtenata dank' al la profesia (kun)laboro de Yuri Gamberoni, juna komiksisto kaj amiko de Esperanto. Nigrablanke desegnitaj, la bildoj bone esprimas la sentojn de scivolemo, miro, ĝojo, pripensado, amikeco. Interesaj estas ankaŭ la desegnaĵoj, kiuj memorigas en la rakonto mem la esencajn paŝojn de Zamenhof verkanta Esperanton. Iomete pli granda ol A5-formata, la komikso mem ampleksas 50 paĝojn. La libro estas bela kaj agrabla, kaj aldoniĝas ankaŭ tri paĝoj de desegnoj de Gamberoni, kiuj povus eventuale inviti la leganton provi esprimiĝi per desegnoj.

Federico Gobbo klare enkondukas la libron. Sed kio unuavide ŝajnas iom stranga estas, ke li proponas fine de tiu verko interesan eseon, kiu respondas al la demando: Ĉu estas subkulturo en Esperanto? Sekve tiu libro estas ne nur

por komencantoj, sed ankaŭ por ĉiuj esperantistoj, kiuj interesiĝas pri literaturo, komikso-arto kaj manieroj taksi la nunan efektivan ekziston de Esperanto. Tiu teksto de 11 paĝoj, estas ia "Esperanto en perspektivo".

Maloŭte oni legas tiom bonan studon pri la aktuala situacio de Esperanto. Ĝi celas, konsiderante la faktojn, konsciigi pri la intereso disvolvi la komikso-arton en Esperantujo.

Oni tamen rekomendu la libron al la junuloj por la komikso kaj oni invitu ilin legi la eseon iomete pli poste, kiam ili sufiĉe regos la lingvon!

La nocio de "subkulturo" ne implicas aĉigan prijuĝon, ali-dirite temas pri alternativaj vivostiloj al ĉefa vivstilo de preskribita socio, aŭ ia kontraŭ-kulturo, do aliaj manieroj konsideri, vivi, konsumi, ol tiuj de la plejmulto. La komikso-arto estas grava elemento de tiu rezistema subkulturo. Tradukojn de komiksoj kaj bildlibroj al Esperanto oni ofte eldonas. Originalaĵoj en Esperanto ekzistas, sed restas multo por fari, nome mankas originalaj mangaoj, tiuj tipaj japanstilaj komiksoj.

Konkludo de la eseo: "Komikso-arto estas la nuntempa plej bona kandidato por iĝi subkulturo de Esperanto, mankas nur iom da kuraĝo fare de la juna generacio por firmigi ĝin."

Bernard Behra

Bonvenon! Laŭra kaj Petro malkovras Esperanton
de Federico Gobbo kaj Yuri Gamberoni
75 p. 15 x 23 cm
Eld. Mondial Novjorko
ISBN 978-1-59569-383-9

ESPERARTO

Freŝdate, mi kreis ESPERARTO-n ĉe Instagramo por publikigi miajn artaĵojn. Ĝi estas nur-Esperanta paĝaro (aŭ pli bone "artaro")!

Mi vin invitas malkovri ĝin: [instagram.com/_esperarto_](https://www.instagram.com/_esperarto_)
La panda, verda kaj vera arto de l'espero kaj de... Esperanto!
Nur Esperante
[only/solo/seulement in/en #esperanto]
#Zamenhof #art #panda #language
[instagram.com/robinesc.art.go](https://www.instagram.com/robinesc.art.go)

Ĉiuj miaj artaĵoj estas videblaj senpage interrete. Baldaŭ, mi intencas krei paĝaron por donacoj (ebligi homojn, kiuj deziras, helpi min per libera mona donaco), sed ĝis nun, ĝi ankoraŭ ne ekzistas.

Robin

Reĝino de simpleco

Julio 2014: Hotelo Coroana (el la latina corona, krono), belege modernstila, en Braŝovo, Rumanio. Tie okazas la OSIEK-seminario, tiel bone organizita de Rodica Todor, kiu faciligas mian taskon de prezidanto de la asocio.

Julia malsupreniras la imponan ŝtuparon, kun sinteno de reĝino kaj samtempe simpleco de grandkora animulo. Estas la unua bildo kiun mi havas pri ŝi, kaj ĝi restos gravurita en mia memoro. Hungarino de Transilvanio, Julia vivis ĉefe en Cluj, ĝis sia geedziĝo kun alia verkisto, Filippo Franceschi, je 09 09 09! Li skribis al ŝi gratulleteron pri novelo aperinta en la revuo *Monato*: “Sep citronsemoj”, nun legebla en la reto. Ekkorespondado kaj do edziĝo, kaj ili vivis en la eta vilaĝo kie restadis Filipo, norde de Italio.

Julia: vere alloga personeco. Ĉar ŝi revis pri multe da gekorespondantoj, nur dekjaraĝa ŝi lernis Esperanton danke al amiko de la familio. Korespondantojn ŝi havos multe, el diversaj mondopartoj. Kaj kelkaj el ŝiaj lastaj libroj enhavos nur unu paĝon de ŝi, kiun ŝi petis al siaj korespondantoj traduki en sian lingvon. Tiel naskiĝos la bele eldonitaj tri D: Dialogo (2012), Doloro (2017), Dankon (2019). Ŝi klarigis en Antaŭparolo:

Pasintjare aperis en *Beletra Almanako* mia poemo “Dialogo”. Mia edzo tradukis ĝin en la italan. Poste du amikoj surprizis min sendante tradukojn en la hungaran kaj rumanan. Havante tri diverslingvajn versiojn, bizara ideo naskiĝis en mia kapo: aperigi libron kun mia poemo en multaj diversaj lingvoj... Mi skribis al pli ol 100 esperantistoj... Krom en la originala versio, “Dialogo” fine aperas en 52 lingvoj.

Riĉa je ideoj, ŝi kutimis ankaŭ fari demandojn al siaj korespondantoj, aŭ legantoj de ŝia revuo *Bazaro*. Ili rakontis facilan anekdoton, aŭ male memoraĵon plenan je profunda sento. Kaj jen la rezulto: Kiam mi estis la plej feliĉa en mia vivo?

Aŭ ŝi publikigis korespondadojn kun kelkaj elektitaj amikoj dum la jaroj 1959-1988. Ankaŭ tie la tekstoj ne estas de ŝi, sed tiuj de aliuloj: Ada Fighiera-Sikorska, senditaj el Bruselo, Varsovio, Rimini, ktp., Johannes Palu el Tallinn, Nikolao Danovskij el Moskvo, Stanislaw Janusiewicz, el Polando, Tibor Sekelj el Beogrado, Zagrebo, eĉ Novgvineo. En la sekva libro, Kvin geamikoj, eblas tamen malkovri ŝin laŭ la respondoj.

Sed ne kedu ke ŝi proponis nur liniojn de aliuloj. Ŝi verkis ekzemple: Mi ne estas Mona Lisa, Nomoj kaj Sortoj, Fronto kaj dorso, kiuj estas aro de noveloj ofte jam aperintaj en diversaj revuoj. Kun Filippo ŝi verkis dikan fikcian romanon: Libazar’ kaj Tero, kvarmana sonato dutonala, en kiu ia feino, Eluana, ir- kaj re-vojaĝas inter la du planedoj, por savadi malfeliĉulojn. Sekvis Kvodlibeto, kvarmana mikspoto dutonala (2015), ĉar kvodlibeto estas verko konsistanta el pecoj de diversaj fontoj, karakteroj.

Ŝi kreis Sudoku-enigmojn el literoj por la revuo *La Gazeto*. Ŝiaj noveloj ne ĉiam samvaloras, ne ĉiam plezurigas ĉiujn. Tio, kio karakterizas ŝin: simpleco de ofte ĉiutagaj temoj kaj de frazoj ĝenerale kurtaj, ŝajne naiva artmaniero, kontakto kun la na-

turo, eĉ inter la grizaj muroj de la Rumanio de antaŭ 1989, kie la ĉefoj havas ofte malagraban humoron. Amo al literaturo kaj muziko, el kio ŝi faras donacojn (vidu la rakonton *Donacetoj* en *Fronto kaj Dorso* p.98:

Treege malmultaj homoj konas la muzikinstrumenton Teremin. (Serĉu ĉe Google, klakante ‘theremin’ ! Auskultante ĝin, vi sentos ĝojon ‘diaregnan’.

Vortoj plej gravaj por ŝi: Amo kaj Paco, kiuj devenas de ŝia vasta koro kaj de la unitaria religio.

Mi prezentas aparte unu el la leteroj kiujn ŝi sendis al mi. Kun granda surprizo, mi ĝin retrovis en 90, libro aperinta okaze de ŝia 90-jariĝo en 2019. Temas pri respondoj al miaj demandoj: Kial, parolante pri ili, vi ĉiam aldonas la vorton Dolĉa al Patro, Patrino?

(Ŝajnis al mi gorda ripetado).

Kiel vi povis vivteni vin per marionet-prezentadoj?

Kion elvokas por vi hungaraj geografiaj vortoj?

Kio okazos al vi se vi restos sola, ĉar la domo en kiu vi loĝas apartenas al Filippo, kiu vendis ĝin per dumviva kontrakto.

Julia nature ci-diras al la personoj kiujn ŝi amas. Mi skribis al ŝi, ke mi ne kutimas pri tio, kaj tuj, pro respekto, ŝi uzis la viumadon.

“La futuro estas ĉiam mistera aŭ sekretema” ŝkribis ŝi preskaŭ fine de la letero.

Kara Julia, kiom ni estus esperinta dediĉi al vi floran kronon, kaj ne aŭdi kiamaniere vi – kaj Filippo tri tagojn poste – forlasis tiun mondon per la fi-kronviruso. Vi meritis pli fabelan vivofinon! Ni sekvu vian konsilon aperintan en 90 p.19: “Provu pensi pri bluaj floroj por esti ĉiam sen tristeco.”

Anne Jausions

Mi verkis tiun artikolon dum Pasko 2020 dum la tutmonda epidemio de kronviruso.

Julia, Anne kaj Horst en Braŝovo

Chère Anne!

Dès la première minute (à Braşov) tu m'as été très sympathique et cette sympathie n'a fait que croître ensuite. Nos dernières lettres ont renforcé mon amitié à ton égard. J'espère qu'il en est de même pour toi.

Tendre Père, Tendre Mère. D'après ce que je sais, ces mots superbes ne sont utilisés dans aucune autre langue que le hongrois. Ça ne manque pas d'intérêt, tu ne trouves pas?

Le mot «tendre» dans notre langue a un sens à part! Pour le miel aussi, on dit partout qu'il est tendre. En hongrois, on dit souvent «ma tendre patrie», «ma tendre langue maternelle» (la langue de mes parents), «mes tendres amis» (à coup sûr les personnes qui ont le plus de valeur – à mes yeux!). Tendre Anne!

Pourquoi as-tu du mal à imaginer que j'aurais aimé avoir 12 enfants?

J'aurais voulu être médecin pour enfants (pédiatre), mais on ne m'a pas donné accès à l'université. À cette époque (1949), la sélection était très sévère. Les enfants des ouvriers et des cultivateurs avaient la priorité! Mon Tendre Père était comptable, donc c'était un «intellectuel» travaillant assis dans un bureau. Après le baccalauréat, j'ai travaillé dans une usine de chaussures, comme ouvrière, puis dans les bureaux.

Dix années passèrent et j'ai tenté l'examen d'entrée au Théâtre de Marionnettes. Et je fus reçue! Suivirent vingt-cinq années de bonheur: jouer pour des enfants, pour moi ce n'était pas un travail, mais une grande joie!!!

Chère Anne!

Je suis très contente que tu aies lu le livre de mon frère: Konsilo de ateisto!

LE PAYS DES SICULES

Renseigne-toi sur Székelyföld (le Pays sicule), cela me ferait plaisir. En fait, les Hongrois de Transylvanie les plus «anciens» sont les Sicules. Par exemple, il y a plus de 500 ans, mes ancêtres durent «déménager» à ARANYOS-SZÉK, près de Cluj où se trouvent encore leurs sept villages. L'un d'eux, Szentmihályfalva (Saint-Michel) fut celui où mon Tendre Père naquit. ARANYOS (qui signifie: or, doré) est le nom de la rivière qui les arrose. Elle traverse aussi ma petite ville natale de TORDA (Turda). Dans un autre village, BAGYON, est née ma grand-mère maternelle.

LIBERTÉ DE RELIGION

Ma ville natale, TORDA, est connue parce qu'en 1568 on y a proclamé pour la première fois sur terre la LIBERTÉ DE RELIGION! L'an dernier, on a fêté un grand jubilé: il y a 450 ans fut créée officiellement – après les religions luthérienne-évangélique et calviniste réformée – la religion unitarienne. C'est la religion de ma famille.

Kara Anne!

De la unua minuto (en Braşovo) vi estis tre simpatia al mi. Poste tiu simpatio kreskis. Niaj lastaj leteroj fortigis mian amikan senton al vi. Mi esperas, ke ankaŭ vi same kaj simile sentas.

Dolĉapatro kaj Dolĉapatrino. Tiujn ĉi belegajn vortojn – laŭ mia sperto – en neniuj aliaj lingvoj oni uzas, nur en la hungara. Interese, ĉu ne?

La vorto “dolĉa” en nia lingvo havas iun specialan signifon! Ja ankaŭ por la mielo ĉie oni diras, ke ĝi estas dolĉa. En hungara lingvo ofte oni diras “mia dolĉa patrolando”, “mia dolĉa patrino lingvo” (gepatra lingvo), “miaj dolĉaj geamikoj” (= certe la plej valoraj personoj de la homaro – por mi!) Dolĉa Anne!

Kiel vi ne povis imagi, ke mi estus dezirinta havi 12 infanojn??? Mi volis iĝi infankuracisto (pediatro), sed oni ne akceptis min en la universitato. Tiutempe (1949) estis tre severa la elektado. La infanoj de laboristoj kaj kamparanoj havis unuaecon! Mia Dolĉapatro estis librotenisto, do, li estis “intelektulo”, laborante en ĉambro, apud skribotablo.

Post bakalaŭro mi laboris en ŝufabriko, kiel laboristino, kaj oficistino.

Pasis 10 jaroj, kiam mi provis ekzamenon ĉe la Pupteatro, kaj mi sukcesis. Tiel sekvis 25 feliĉaj jaroj: ludi por infanoj ne estis laboro – por mi, sed grandega ĝuo!!!

Karulino!

Mi tre ĝojas, ke vi legis la libron de mia frato: Konsilo de ateisto!

SIKULLANDO

Mi ĝojus, se vi informiĝus pri Székelyföld. Fakte, la sikuloj estas la plej “malnovaj” hungaroj. Ekzemple antaŭ pli ol 500 jaroj, ankaŭ niaj familiaj prauloj estis “translokiĝintaj” al tiel nomata ARANYOS-SZÉK, proksime de Kluĵo, kie ankaŭ nun troviĝas la sep vilaĝoj. Unu el tiuj sep, Szentmihályfalva (sentmilhaj-falva) estas la naskiĝvilaĝo de mia Dolĉapatro. ARANYOS (ora, orumita) estas la nomo de la rivero, fluanta inter tiuj vilaĝoj. Ĝi trakuras ankaŭ mian naskiĝurbon Torda (Turda). En alia vilaĝo BAGYON (badjon) naskiĝis mia patrino avino.

LIBERECO DE RELIGIO

Mia naskiĝurbo TORDA famas pro la fakto, ke en 1568 en tiu urbo estis proklamita la unuan fojon en la tuta mondo sur nia terglobo la LIBERECO DE RELIGIO! Pasintjare estis granda festo-jaro, antaŭ 450 jaroj estiĝis oficiale – post la luterana-evangelia kaj reformita-kalvinana protestantaj religioj – la unitaria religio. Nia familio apartenas al unitarianoj.

Eugène de Zilah

Atingis nin la ŝoka informo de Bruno Masala:

Tre estimataj gekolegoj,

Nia redaktoro, aŭtoro, amiko, nia kara Jenio forpasis vendrede, 2an de oktobro, plena de la espero retrovi sian amatinon, Lena.

Tuj mi reagis:

Kun profunda ĉagreno ni eksciis pri la forpaso de Eŭgeno.

Lastatempe ni ne plu aŭdis novaĵojn de li, tamen ni povis esperi revidi lin almenaŭ

en virtuala kontakto.

Kion skribi? Ni komencis relegi liajn verkojn. Kiom vasta kulturo, trovante siajn radikojn en tre diversaj fontoj! Kaj ne nur: kiom da pripensoj ĉirkaŭ tiuj kulturoj! Kiom da profundaj analizoj, kiuj ankaŭ igas nin starigi nian propran pensadon, serĉi mem nian propran vojon!

Ni sentas nin senvortaj antaŭ tia eksterordinara homo.

Ni ŝatus citi lin, ne kapablante mem vortumi ion sufiĉe bonan. Sed kion citi? Tiom da interesaj memorspertoj, ĉu en *Kaj kiu pravas*, ĉu en *Vivi sur barko*, ĉu en la kronikoj de *La Gazeto*, kiun li dum 34 jaroj vivigis.

Ni sentas grandan perdon de elstara figuro de la esperanta kulturo.

Sincerajn kondolencojn al liaj familianoj!

Claude Nourmont

Kaj jen Bernard Behra aldonis:

Mi salutas ĉiujn mortintojn kaj nun nian eminentan amanton de Esperanto: D-ro Eugène de Zilah.

Mi substrekas ke tiu homo, certe verkisto, filozofo, humanisto, libera pensulo, pli ol liberecano, do laŭ mi individua liberecano, faris el sia propra vivo mem verkon.

Eugène maksimume kaj ofte sen limoj ĝuis pri ĉio, kion la vivo permesas dum tiu ne-vortigebla, do samtempe mirinda terura kaj bedaŭrinde kelkfoje abomena, spertado de la konscia individua ekzistado.

Forta karaktero kaj personeco, Eugène ĉiam malakceptis, kaj eĉ povis kolere ribeli, kiam li sentis ian ajn premon por malebligi lin pensi kiel li volis, iri kien li decidis aŭ fari kion li elektis, same li tute ne akceptis ian ajn devigojn, kiam li ne tute libere mem, kaj nur li mem, decidis tion.

La Esperanto-komunumo grave ŝuldas al Eugène de Zilah en diversaj kampoj nome literaturo, humanismo kaj filozofio. Oni por eterne kalkulos lin inter niaj diligentaj kolegoj, kiuj tiom faris por vivi Esperanton ĉefe ĝian spiritecon de libereco, amo de ĉiuj kulturoj kaj lingvoj, do ĉio kio ĉefe koncernas la homojn, la homecon kaj la homaron.

Al la filo, bofilino, nepoj kaj al ĉiuj, kiuj amis Eugène de Zilah, mi prezentas miajn kondolencojn.

Bernard Behra

Suite de la page 27

Chère Amie !

Je suis propriétaire d'un deux-pièces à Cluj (microscopique, d'après Filippo) où je pourrais habiter, au cas où ce ne serait pas moi, mais Filippo, qui mourrait le premier. L'avenir est plein de mystères et de secrets.

J'essaierai de te faire envoyer un exemplaire de KVODLIBETO et le CD de L'OURS ET LE PETIT COCHON.

Chère Anne!

Je regrette qu'aucun de vos descendants n'ait appris l'espéranto. Peut-être un des petits-enfants s'y intéressera-t-il? Ce serait dommage que toute ta riche bibliothèque finisse à la poubelle.

Et chez ton mari, il n'y a pas non plus un seul espérantiste? Je vous salue affectueusement tous les deux!

Kara Amikino!

Mi havas duĉambran propran loĝejon en Kluĵo (laŭ Filippo: mikroskopa loĝejo), kie mi povus loĝi, se ne mi estos la unua, sed Filippo, kiu forpasos. La futuro estas ĉiam mistera aŭ sekreta.

Mi provos sendigi al vi ekzempleron el KVODLIBETO kaj ankaŭ el la KD pri URSIDO KAJ PORKETO.

Kara Anne!

Mi bedaŭras, ke neniuj el viaj posteuloj lernis Esperanton. Eble unu el la genepoj interesiĝos?

Estus domaĝo, se viaj multaj valoraj libroj atingus rubujon.

Ĉu ankaŭ inter parencoj de Claude eĉ unu esperantisto ne troviĝas?

Kore mi salutas vin ambaŭ!

NOVE ĉe Vinilkosmo

TIM el Kolombio

Nova voĉo venis pliriĉigi la buntecon de Esperanto-muziko ĉe Vinilkosmo. TIM (Timothy Gallego) el Kolombio verkas kaj komponas Esperanto-kantojn jam de pluraj jaroj.

De la somero 2018 post IJK en Badajoz Tim decidis paŝon post paŝo labori por esperanta muziko, kaj por tio li planas fari muzikvideojn kaj registradi por publikigi siajn proprajn kantojn. Ekis kunlaboro inter Tim kaj Vinilkosmo kaj Tim registris personan projekton de albumeto pere de sia hejmsstudio en sia ĉambro.

Tiu unua albumeto enhavas 5 titolojn, la temoj de la kantoj estas tre intimecaj laŭ alternativa popstilo – sendependa roko (Indie rock).

La 24an de aŭgusto okazis la oficiala apero de la bita albumeto *Vaganto* de TIM el Kolombio ĉe VINILKOSMO.

Premiera muzikeldono de tiu ĉi nova juna artisto kiu regalias nin per belega voĉo kaj fajna ludado de gitaroj en sendependaj rok- kaj alternativa pop-stiloj.

Estis longa kaj malfacila labor-aventuro naŭmonata, ne en plej bonaj kondiĉoj (Kronvira krizo, teknikaj problemetoj, ktp.) tamen la albumeto aperis kaj ni ne dubas ke tiu muzika juvelo plaĉos al vi.

Por konatiĝi kun la artisto ni invitas vin legi lian artistan paĝon ĉe <https://www.vinilkosmo-mp3.com/eo/popo-roko-hiphopo-elektronik/tim.html>

Legu pli, vidu fotojn kaj prezentvideon pri la preparo de la albumeto ĉe <https://www.vinilkosmo-mp3.com/eo/blogo.html>

Homoj povas malkovri, aŭskulti fragmentojn kaj mendi la 6 titolan albumeton ĉe <https://www.vinilkosmo-mp3.com/eo/popo-roko-hiphopo-elektronik/tim/1-vaganto.html>

Oficiala apero de la bita unuopaĵo kaj muzikvideo *La Pordo*, de Ale Kosabela la 18an de februaro 2020

Okazis la oficiala apero de la bita unuopaĵo kaj muzikvideo *La Pordo* de Ale Kosabela ĉe VINILKOSMO.

Vera koncentriĝo de internacia kunlaboro por urĝa kaŭzo...

Legu pli pri la apero de la dutitola unuopaĵo kaj video ĉe:

[https://www.vinilkosmo-mp3.com/eo/blogo/140-apero-de-la-bitu-unuopaĵo-kaj-muzikvideo-\"la-pordo\"-de-ale-kosabela,-la-18an-de-februaro-2020.html](https://www.vinilkosmo-mp3.com/eo/blogo/140-apero-de-la-bitu-unuopaĵo-kaj-muzikvideo-\)

Grupa foto okaze de la lasta registrosesio kun la helpo de Matheus Arantes por la filmado ĉe la Suda Kanalo (foto:Vinilkosmo)

La 10an de oktobro 2020, okazis la oficiala apero de la bita viva albumo *Ĉiuj ni amegas Usonon* de La Perdita Generacio ĉe Vinilkosmo.

Tiu ĉi nova albumo estis registrita dum koncerto de La Perdita Generacio en la Nordamerika kongreso en Seatlo (Usono) en 2018. Estas la unua viva albumo eldonita ĉe Vinilkosmo.

La realigado sukcesis dank' al la kunproduktado inter Esperanto-USA, LPG kaj Vinilkosmo. La preparoj por tiu eldono estis longaj kaj komplikaj sed finfine la kunlaboro estis sukcesa kaj ĉio finfine sukcesis kaj nun eblas ĝui la vivan kaj mojosan etoson de tiu memorinda koncerto kiu enskribiĝos en la por ĉiamaj verkoj de esperanto-muzik-kulturo.

Por scii pli, bonvolu iri ĉi tien :

<https://www.vinilkosmo-mp3.com/eo/blogo/162-oficiala-apero-de-la-bitu-viva-albumo-ĉiuj-ni-amegas-usonon-de-la-perdita-generacio.html>

Flo!

nome de la Vinilkosmo-teamo

Tim (Timothy Gallego)

Marcel, Manuela, Pilar kaj Bernhard.
Foto: University of St Andrews.

Transnaciaj studoj

Britio (Skotlando)

Progreso ĉe la Universitato de St. Andrews

St. Andrews estas la plej renoma kaj longviva universitato en Skotlando.

Prof. Bernhard Struck informas, ke la Centro de Esperanto-studoj ĉe la Universitato de St. Andrews bone progresas. Ĉiuj tri unuajaraj doktoriĝaj studentoj faris konsiderindan progreson: Marcel Koschek, kiu esploras pri Varsovio kiel ĉefloko, lokaj kaj transnaciaj retoj, kun ĉefa fokuso al TEKA kaj kuracistoj; Pilar da Lamo Requero pri Katalunio kaj la Ibera Duoninsulo,

Esperanto kaj naciismoj en tiu regiono; kaj Manuela Burghilea, kiu faras ciferec-ajn esplorojn anstataŭ surloka laborado en Rio-de-Ĵaneiro, ĝis sekura vojaĝado eblos.

La grupo organizis iom da kunvenoj antaŭ la kronviruso, kaj poste rete per Zoom kun la Glasgova Esperanto-klubo, bonvenigante prezenton de Guilherme Fians en Manĉestro.

Mallonga intervjuo pri la agado de la grupo aperis en *Libera Folio* (vidu sube).

ism-c-1880s-1930/

Transnacia historio

Naskiĝis en decembro 2020 retejo de la teama projekto «Esperanto kaj Internaciismo», gastigata de la Universitato de St Andrews. La projekto estas bazita en la Instituto por Transnacia kaj Spaca Historio de St Andrews kaj celas esplori la fruajn jardekojn de la Esperanto-movado (ĝis la jardeko 1920). Parto de la projekto temas ankaŭ pri la revigliĝo de la Esperanto-movado en la nuntempo.

La membroj de la teamo pluestas profesoro Bernhard Struck kaj la doktoriĝantaj studentoj Manuela Burghilea, Marcel Koschek kaj Pilar Requejo de Lamo. La areoj kovritaj de iliaj esploroj rilatas ĉefe al Bohemio, Skotlando, Hispanio, Pollando kaj Brazilo.

En la retejo regule publikiĝos blogaĵoj, mapoj kun lokaj esperantistoj aŭ partoprenintoj de internaciaj kongresoj, biografioj de pioniroj de la Esperanto-movado kaj intervjuoj kun nuntempaj esperantistoj.

Vizitu la novlanĉitan retejon ĉe
<https://www.transnationalhistory.net/esperanto/en/705ea-home/>

Manuela BURGHELEA
paru dans IPR 1/2021

Peris Mireille GROSJEAN

Legu pri tio ĉe:

<https://www.liberafolio.org/2020/05/18/esperanto-allogas-esploristojn-pri-internaciismo/>
<http://standrewstransnational.wp.standrews.ac.uk/research/esperanto-and-international->

INK-konkurso

Interkultura Novelo-Konkurso (INK) estas konkurso organizata de Akademio Literatura de Esperanto kaj aŭspiciata de Universala Esperanto-Asocio, celanta instigi aktualan novelan kreadon de aŭtoroj el diversaj kulturoj. Sama temo, malsamaj vidpunktoj, malsamaj historioj...

La temo de la konkurso estis voĉdonita rete: **“KOVIM-19: Kiel ĝi ŝanĝis nin”**. Aŭtoroj estas nun invitataj verki novelojn pri ĉi tiu temo kaj sendi ilin per reta formularo antaŭ la 20-a de junio 2021.

Pensu: la nova koronaviruso, kiel ĝi ŝanĝis vian vivon aŭ la mondon? Per ĉi tiu temo, vi povas trovi inspiron por skribi fikcian rakonton okazantan en la pasinto (dum la unuaj – kelkfoje frenezaj – monatoj de la pandemio), nuntempe (kiam pandemio iĝis preskaŭ kutima afero de la vivo) aŭ en la estonto (post jaroj, jardekoj aŭ eĉ pli... kia estos nia mondo?)

INTERKULTURA
INK
NOVELO-KONKURSO

Rezultoj de la Belartaj Konkursoj de UEA en 2020

Dimanĉe la 6-an de julio, kadre de la **Monda Festivalo de Esperanto (MondaFest' 2020)**, en bunta kaj elstare kunmetita virtuala festo-ceremonio, la Komisiono pri Belartaj Konkursoj de UEA diskonigis la rezultojn ĉijarajn. Miguel Gutiérrez Adúriz, Sekretario de la Belartaj Konkursoj bonvenigis la spektantojn kaj anoncis, ke la konkurson partoprenis 151 verkoj el Afriko, Azio, Eŭropo kaj Ameriko. La prezidanto de la Belartaj Konkurso, Miguel Fernández en malferma parolado anoncis la baldaŭan aperon de *Antologio de Mikronoveloj* partoprenintaj en la Belartaj Konkursoj, kiuj fariĝas 70-jaraj en 2020. Omaĝe al ĵus forpasinta poetino Júlia Sigmond li deklamis ŝian poemon Doloro. La tutan ceremonion eblas re-spekti en la kanalo de UEA en Jutubo, UEAviva: <https://youtu.be/t8l1nRyo6a8>

La diversajn premiojn disdonitajn anoncis laŭvice membroj de la diversaj juĝantaj triopoj.

Jen la tuto el la premioj:

Branĉo Poezio

Unua premio: *Mia kvaropo admirinda* de Nicolino Rossi, el Italio.

Dua premio: *Ek sor* Evgenij Georgiev, el Kazahio.

Tria premio: en egaleco por jenaj tri verkoj:

La renkonto kun la trompo de Tiberio Madonna, el Italio;

Pri-kronvirsura kroniko... de Sergo Sir', el Francio;

La nigra dio de Jesper Lykke Jacobsen, el Francio.

Branĉo Prozo

Unua premio: *Finjo* de Vladimir Opletajev, el Rusio.

Dua premio: *Muŝribelo* de Ewa Grochowska, el Francio.

Tria premio: *Nova Dekameron* de Paulo Sérgio Viana el Brazilo.

Subbranĉo Mikronovelo

Unua premio – Premio Paula Adúriz: *La stranga butikumo* de Francisco Javier Moleón el Hispanio.

Branĉo Teatraĵo

Neniu premio estis aljuĝita.

Subbranĉo Monologo aŭ Skeĉo

Unua premio – Premio María Cuevas: *Ne tute, nur duone* de Tiberio Madonna el Italio.

Branĉo Eseo

La unua premio – Premio Luigi Minnaja: ne aljuĝita.

Dua premio: *Komparo inter Esperanto kaj Okcidental* de Emanuele Bovio-Regano el Italio.

Tria premio: ne aljuĝita.

Gajnis honoran mencion la verkoj:

Halka kantas esperante de Roman Dobrzyński el Pollando.

De hilelismo al Homaranismo: Ĉu nova hipotezo? de Roberto Lloancy el Francio.

Infanlibro de la Jaro

La premio estas aljuĝita al la Eldonejo Esperanto-Asocio de Britio pro la verko *La krubalo* de Julia Donaldson kaj Axel Scheffler.

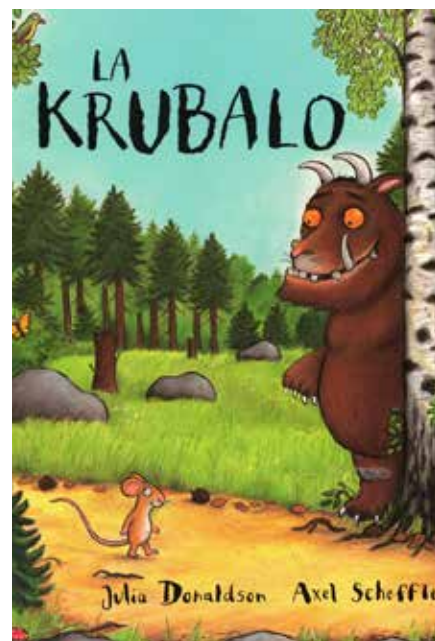
Gratulojn al ĉiuj partoprenintoj !

Mallonga ligilo por tiu ĉi komunikado:
uea.org/gk/903a1

Info: *Gazetara Komunikado de UEA* n-ro 903 (2020-09-06)

La tekstoj havas maksimume 12 000 karaktrojn (proksimume 6 paĝoj). Ne estas minimuma longeco. Poste, interkultura ĵurio taksos la novelojn kaj anoncos gajnintojn dum la 107a Universala Kongreso de Universala Esperanto-Asocio en Montrealo, somere 2022. La aŭtoroj de la tri gajnintaj noveloj ricevos premion de 500, 300 kaj 200 eŭroj, respektive. Finalistajn novelojn oni povos legi en rete publikigota novelaro.

Ĉu vi ŝatas literaturon, novelojn, konkursojn, INK-on? Ni volas aŭdi pri vi!
<https://www.akademio-literatura.org/ink>

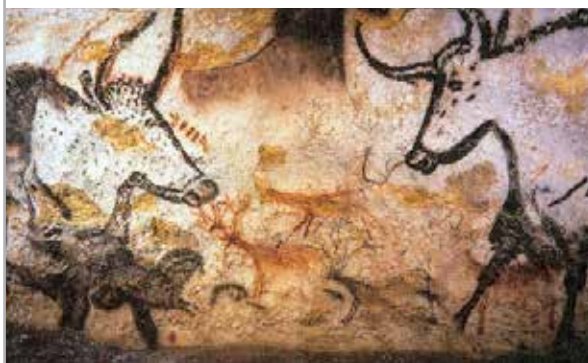
REPORTÉ
du 22 au 29 mai 2022

Congrès interassociatif de l'espéranto en France

~~13-16 mai 2021~~, à Trélissac (près de Périgueux)

BIENVENUE DANS LE PÉRIGORD !

En 2021, le **congrès interassociatif de l'espéranto en France** aura lieu dans le verdoyant **Périgord**, connu pour ses truffes, sa cuisine, ses mille châteaux et sa douceur de vivre dont jouissent les hommes depuis l'âge des cavernes.

Tous les **moyens de transport** desservent Périgueux (gare SNCF, aéroport, lignes d'autocar, autoroute).

Le congrès aura lieu dans le **foyer socio-culturel de Trélissac**, un très grand bâtiment offrant de nombreuses salles, dont certaines très grandes, pour des **réunions** de groupes grands et petits.

En effet, ici vous pourrez visiter avec nous la **grotte de Lascaux**, découvrir la vieille ville de **Périgueux** et les **sites gallo-romains**, vous promener sur les **bords de l'Isle**, faire connaissance avec les **châteaux** de la région, **bien manger** et beaucoup plus encore.

De **nombreuses activités** sont prévues, des **conférences, ateliers, excursions**, préparation aux **examens, concert, repas**, sans oublier les **réunions**, officielles et autres, d'Espéranto-France et d'autres groupes.

ASSEMBLÉE GÉNÉRALE d'Espéranto-France le 15 mai 2021

L'assemblée générale
d'Espéranto-France aura lieu
en ligne,
le samedi 15 mai 2021
à 10 heures.

Venez dans le Périgord,
vous n'allez pas vous ennuyer !

La **convocation à l'A.G.** ainsi que le **bulletin de vote** seront envoyés par courrier postal à tous les membres au plus tard trois semaines avant la réunion.

Si vous n'avez pas encore renouvelé votre **adhésion à Espéranto-France** pour l'année 2020-2021, vous pouvez encore le faire en allant sur notre site : <https://esperanto-france.org/adherer>